ČERVENEC/SRPEN

2018

BOBR OUTDOOROVÝ SPECIÁL

OBČASNÍK TURISTICKÉHO ODDÍLU KADAO

Ahoj kamarádi,

do rukou se vám dostává speciální vydání oddílového občasníku Bobr. Poslouží vám jako průvodce na outdoorové cestě Norskem s Kadaem. Naleznete zde nejen základní informace a zajímavosti o místech, do kterých se vydáváme, ale také informace o řekách, ferratách a túrách, které po cestě splujeme a slezeme a spoustu dalších věcí. Snad vám tento speciál zkrátí daleké cestování autobusem nebo v něm prostě naleznete informace, které jste do teď nevěděli.

Příjemné počteníčko přeje DiB + Tom + Tete

OBSAH

• Základní informace o Norsku • Srovnání zemí • Oslo • Jak strávit den v Oslu? • Slovníček • 15 zajímavých faktů o Norsku • 8 zajímavostí, které jste o Norsku (možná) nevěděli • Zdeněk Šmíd: Za písní Severu • Autobusy Galeja – S námi kdekoliv, kdykoliv • Lodní společnosti TT-Line a Stena Line • Norské regiony Hedmark, Oppland, More og Romsdal • Sogn og Fjordane • Národní park Rondane • Údolí Romsdalen • Trolí stezka • Trolí stěna • Trollové • Geirangerfjord • Cesta Orlů • Národní park Jostedalsbreen • Briksdalbreen • Lom • Sloupové kostely • Národní park Jotunheimen • Jezero Gjende • Hřeben Besseggen • Údolí Heidal • Lillehammer • Odda • Trolltunga • Národní park Folgefonna • 10 nejkrásnějších túr ve středním Norsku • Řeky ke splutí • Via Ferraty • Norský kvíz • Předběžný program

Norsko se plným jménem nazývá Norské království (Kongeriket Norge) a nachází se v severozápadní části Skandinávie. Norsko není členem EU, ale je členem EHP. Sousedí se Švédskem, Finskem a v úzkém cípu na severu i s Ruskem. Z celkového počtu 5 milionů obyvatel žije téměř milion v aglomeraci okolo hlavního města Oslo. V Norsku se platí norskými korunami (NOK). Norsko se rozkládá v západní části Skandinávského poloostrova, východní část zabírá Švédsko. Rozloha Norska je přibližně 385 000 km2, z toho tvoří přes 60 000 km2 ostrovy. Průměrné osídlení je 15 obyvatel na 1 km2, ale drtivá většina obyvatel žije ve městech a příměstských oblastech na jihu země. Norsko je poměrně hornaté, nejvyšší hora je Galdhøpiggen s 2 469 m n. m.

Norsko má tři klimatické oblasti, které jsou však nespojité a nepravidelné – na jihu a na západním pobřeží převládá oceánské klima, uprostřed humidní kontinentální klima a na severu subarktické klima. Na severu je výrazně chladněji a běžně mrzne od září až do května. Délka dne je vzhledem k velkým rozdílům v zeměpisné šířce velmi variabilní, ale i na jihu jsou dny v zimě výrazně kratší než v ČR. Za polárním kruhem v červnu a červenci slunce nezapadá a naopak v prosinci a lednu nevychází. Norsko je konstituční monarchií, králem je Harald V., který zastává výhradně ceremoniální funkce. Vláda je řízena premiérem, jednokomorový parlament má 169 členů. Norsko je zakládajícím členem UN, NATO a EFTA. Norsko není členem EU, ale je součástí Evropského hospodářského prostoru (EHP) a separátně si vyjednalo účast na řadě užších programů, které jsou dostupné zemím EU. Jedná se například o účast v Shengenském prostoru a úzkou spolupráci na obchodní a vojenské úrovni.

Norská ekonomika je v současnosti jedna z nejsilnějších ekonomik světa, ještě před stoletím však bylo Norsko chudým zemědělským státem pod nadvládou Švédska. Na rychlém rozvoji měla velký podíl zejména rozumná a stabilní politika, která rozvíjela funkční politický systém již od konce II. světové války. V 70. letech došlo k prudkému rozvoji těžby ropy, která Norsku přinesla obrovské bohatství a podílí se přibližně na 20 % HDP. Z dalších odvětví mají význam zpracování železných rud, těžba nerostných surovin, těžba a zpracování dřeva a rybolov. Norsko vyrábí 98 – 99 % veškeré spotřebované elektřiny ve vlastních vodních elektrárnách. Nezaměstnanost je poměrně nízká, přestože v zemi existuje silná sociální podpora. Obyvatelé jsou velmi tolerantní a spokojení, Norsko patří mezi nejlépe hodnocené země na světě z hlediska životních podmínek.

Celkem 14 % populace tvoří imigranti či jejich děti, přibližně 6 % jsou imigranti z EU. V USA a Kanadě žijí přibližně 4 miliony potomků norských emigrantů a přibližně milion obyvatel se hlásí k norské národnosti. Oficiálním jazykem je norština, která se velmi podobá švédštině a částečně také dánštině. Norština má dvě psané formy Bokmål a Nynorsk, první z nich používá přibližně 85 % populace Z dalších jazyků se uznávají dialekty laponštiny a finský dialekt kven. Drtivá většina Norů ovládá velmi dobře angličtinu a řada umí i další cizí jazyk.

V Norsku silně převažují členové oficiální státní církve, která je luteránská. V současnosti se k Norské církvi hlásí 77 % věřících, za podstatnou část života však považuje církevní obřady pouhých 20 %. Dalších 9 % obyvatel se hlásí k jiným církvím, převážně se jedná o různé formy křesťanství, dále islám a budhizmus. Na vzestupu jsou i novopohanská náboženství, například Asatru, která byla ještě před několika lety nelegální.

Vzdělávání je klasické třístupňové, podobné systému v dalších skandinávských zemích. Škola je zcela bezplatná, a to často včetně veškerých pomůcek a někde i stravování. V Norsku je k dispozici několik desítek vysokých škol, systém vzdělávání je stejný jako v ČR a výuka probíhá vždy ve dvou semestrech ročně.

	Norsko	**Česká republika**
rozloha	385 199 km^2	78 866 km^2
obyvatelstvo	5 320 000	10 554 000
hustota zalidnění	14 ob./km^2	134 ob./km^2
hlavní město	Oslo	Praha
úřední jazyk	norština	čeština
náboženství	luteráni	bez vyznání, římskokatolické
nejvyšší bod	Galdhøpiggen (2 469 m.n.m.)	Sněžka (1602 m.n.m.)
měna	Norská koruna	Koruna česká
HDP	70 800 USD	18 300 USD
telefonní předvolba	47	420
nejdelší řeka	Glomma (598 km)	Vltava (433 km)
největší jezero	Mjøsa (365 km^2)	Černé (0,18 km^2)

Oslo

Norské hlavní město je kromě norské přírody cílem většiny turistů přijíždějících na sever Evropy. Co byste o jednom z nejdražších měst na světě a třetím nejdražším v Evropě měli vědět? A kam by měly vést vaše kroky? Pár tipů nabízí náš článek. Dovíte se vše potřebné o hlavních turistických zajímavostech.

Oslo - půlmilionová norská metropole leží u stejnojmenného fjordu. Samotné centrum nepřekypuje architektonickými krásami, i když k vidění je třeba Královský palác, Parlament, katedrála, přístav, pevnost Akershus a také obrovská cihlová radnice, v níž se každý rok 10. prosince předává Nobelova cena míru. Pozoruhodnou atrakcí je však rozhodně Vigelandův park. Jde o jakousi sochařskou zahradu: žulové a bronzové plastiky světoznámého norského sochaře Gustava Vigelanda znázorňují koloběh lidského života i citové vztahy mezi lidmi. Jeho rozsáhlé a velmi působivé dílo je korunováno 12 metrů vysokým obeliskem s masou svíjejících se postav. Dále stojí rozhodně za návštěvu poloostrov Bygdøy, kde se nachází celá řada poutavě zpracovaných muzeí. Jedno je věnované Vikingům, druhé známému dobrodruhovi Thoru Heyerdahlovi, další lodi Fram, na níž se plavil mj. Fridtjof Nansen nedaleko severního pólu a Roald Amundsen k pólu jižnímu.

Jak strávit den v Oslo?

Na rozsáhlém place před nádražím stojí vysoká věžní konstrukce nadepsaná Trafikanten. Sídlí v ní turistické informace, kde si můžete koupit nějakou upomínkovou hloupost, pobrat zdarma všelijaké vícejazyčné letáky o muzeích, mapky s jízdními řády a zakoupit jízdenky na MHD. Pokud chcete kroužit po Oslo celý den, doporučuji 24-hodinovou Dagskort. Dospělého vyjde na 60 NOK, děti a senioři (zhruba od 50 let bez ohledu na to, zda jsou či nejsou v důchodu) 30 NOK. Mimochodem slevy pro seniory platí též v běžných autobusech a při koupi vstupenek. Nenápadná BUS zastávka Jernbanestasjon stojí na jižní straně nádraží, zastávka T-bane (něco jako metro, akorát že nejezdí pouze pod povrchem) severně od něj.

Přestože Oslo patří mezi největší evropské metropole, většina památek a zajímavostí je soustředěna v centru a lze je obejít i pěšky. Níže se vám pokusím nastínit alespoň hlavní prohlídkovou trasu a další důležitá místa, která vás nejlépe kulturně uspokojí, máte-li na prohlídku jen omezený čas. K podrobnějším informacím se lze doklikat přes www.visitoslo.com.

Opera (Operaen) se nachází hned přes silnici od nádraží směrem k moři a poznáte ji podle šikmé bílé střechy, na niž lze volně vylézt a rozhlédnout se po okolí. Je celkem nová. Král Harald V. ji slavnostně otevíral teprve 12.4. 2008. V nízké budově z bílého mramoru jsou 3 operní sály, z nichž největší pojme 1.356 sedících diváků. Objekt za 3,3mld NOK projektoval ateliér Snöhetta, který před 20 lety spoluzakládal český architekt Martin Roubík žijící v norské emigraci. Norská opera a balet, jež doposud neměly vlastní sídlo a poslední téměř půlstoletí provizorně působily v budově Lidového divadla, uvedou v průběhu roku mimo jiné norskou premiéru muzikálu Porgy a Bess George Gershwina, operu Titus Wolfganga Amadea Mozarta či operetu Netopýr Johanna Strausse. Prvním operním představením v nové budově je zářijové uvedení opery Don Carlos od Giuseppa Verdiho.

česky	**norsky**
Dobrý den	God dag.
Na shledanou	Ha det!
Ahoj	Hei!
Jak se máš?	Hvordan går det?
Dobře, díky.	Takk, bra
Dobrý večer	God kveld.
Děkuji.	Takk.
Není zač.	Du er ikke.
Dobrou noc	God natt.
Promiňte!	Unnskyld!
Můžete mi pomoci?	Kan du hjelpe meg?
Kolik to stojí?	Hva koster det?
Mluvíte anglicky?	Snakker du engelsk?
Jak se jmenuješ?	Hva heter du?
Jmenuji se…	Jeg heter...
Odkud jsi?	Hvor kommer du fra?
Jsem z České republiky.	Jeg kommer fra Tsjekkia.
Jak se vám tu líbí?	Hvordan liker du det her?
Kolik je ti let?	Hvor gammel er du?
Je mi 18.	Jeg er 18 år gammel.
Mohl bych dostat pivo, prosím?	Kan jeg få øl?
Mohl bych dostat šálek kávy?	Kunne jeg få et kopp kaffe?
Dobrou chuť	God smak
Nerozumím!	Jeg forstår ikke!
Promiňte, neumím norsky.	Unskyld meg, jeg snakker ikke norsk.
Nevím!	Jeg vet ikke!
dobrý	god
špatný	dårlig
ano	ja
ne	nei
Oblíbená norská kletba, nevhodná pro běžnou konverzaci	(Til) helvete!
/á/, /oe/, /o/	æ, ø, å

Askerhus je relativně rozsáhlá hradní pevnost vzdálená od opery jen pár set metrů. Hrad nechal postavit po roce 1299 král Håkon V. Magnusson jako královské sídlo. V době vlády Christiana IV. byla pevnost přebudována na renesanční zámek s mohutným opevněním. V 18.stol. již hrad královskou rodinou obýván nebyl, v roce 1815 byl dokonce opuštěn zcela. Po skončení 2.sv. války byla provedena nákladná oprava všech prostor jak pro reprezentační účely, tak pro muzea. Na opevnění jsou umístěna historická díla z 16.-18.stol, v budově někdejšího arzenálu je dnes oddělení Vojenského muzea, které zahrnuje dokumenty o norském válečnictví od dob Vikingů. Naleznete zde také Muzeum národněosvobozeneckého boje (Hjemmefrontmuseum). V zámecké kapli pak je pohřben král Håkon VII., královna Maud a princezna Märta.

Přístav (Oslo havn) se rozkládá po celé délce zálivu Oslofjord. Našince však budou určitě zajímat ty největší zámořské lodě kotvící poblíž centra, které sem připlouvají v pravidelných intervalech a k vidění jsou od rána do pozdního odpoledne. Vydat se k nim můžete chodníkem podél Akerhusstranda, což je ulice obcházející moři přivrácenou stranu hradu Askerhus. První výletní loď, dánskou DFDS Seaways, uvidíte už od opery. Večer ji tu pak střídá švédská výletní loď Stena Saga. Kousek za ní stojí již oficiální přístavní budova, nad níž se mohutně tyčí další zámořská výletní loď, Royal princess a v sousedství patrně mexická AIDA. Dál podél pobřeží kotví denně poslední z obrovských lodí, německá Color Line.

Vyhlídková plavba je zde rozšířenou službou. Společnosti nabízí časově odstupňované plavby, plavby specializované na konkrétní místa v rámci Oslo, prohlídky vzdálenějších končin (např. ostrovní vojenská pevnost Oscarsborg u Drøbaku) i plavby určené pro ty, co chtějí na plující lodi třeba jen povečeřet. Podle toho se liší také ceny. Zde je orientační odkaz na běžnou nabídku: www.boatsightseeing.com. Molo pro nástup na palubu naleznete v možná nejfrekventovanější části přístavu, mezi kotvištěm velkých lodí a radnicí.

Radnice (Rådhus) je nepřehlédnutelná dominanta přístavu. Byla postavena v letech 1933-1950 podle plánů Arnsteina Arnegerga a Magnuse Poulssona. Součástí betonové radnice obložené cihlami jsou dvě čtyřhranné věže. Východní věž je vysoká 66m a je v ní instalována zvonkohra s 38 zvony a zvonky. Každou čtvrthodinu se ozývá krátké zazvonění, v poledne zahraje celá asi dvouminutová melodie. Západní věž je vysoká 63m. Věžní hodiny na jižní straně patří k největším v Evropě. Průměr ciferníku je 8,6m, minutová ručička má délku 5,7m a hmotnost těchto hodin dosahuje 200kg. Astronomické hodiny v radniční dvoraně mají průměr 5m a ukazují čas, datum, postavení slunce a měsíce. Již v roce 1936 byla vypsána soutěž na výzdobu celého komplexu, které se mezi předními norskými umělci zúčastnil i Edvard Munch. Každý rok se zde předává Nobelova cena míru. Před radnicí stojí socha polárního badatele Nansena, najdete tu kašnu a několik figurálních soch.

Parlament (Stortinget) sídlí v budově palácového typu cca 300m severovýchodně od radnice. Vstup veřejnosti do budovy je bohužel omezený, ale zvenčí je to opravdu krása. Směrem od parlamentu do kopce podél hlavní třídy Karl Johans Gate leží jakýsi „Václavák“ stylizovaný do parčíku se skulpturami a vodními prvky. Zhruba uprostřed stojí na podstavci bronzový Henrik Wergeland (1808-1845), jenž se zasloužil o vytvoření a kodifikaci spisovného dánsko-norského jazyka, později označovaného jako bokmål. Výše pak narazíte na Národní divadlo (Nasjonalteater), klasicistní budovu z roku 1891-1899, jejíž sál pojme až 3.400 osob. V jejím čele se povýšeně mračí bronzový Henrik Ibsen a okolo postávají nejslavnější norští herci a herečky všech dob. U zadní části divadla mají dokonce i vlastní „Bohdalku“, dosud žijící herečku Wenche Foss (*1917). Mimochodem ta trojkřídlá antická budova vpravo je pouze Právnická fakulta Univerzity v Oslo.

Královský zámek (Slottet) se nachází v nejvyšším bodě třídy Karl Johan, za písčitým placem s bronzovým jezdcem na koni na vysokém podstavci. Sample ImageTento trojkřídlý, třípatrový, klasicistní zámek byl stavěn v letech 1823-1848 podle projektu v dánsku narozeného architekta H.D.F. Linstowa pro krále Karla Johana (1763-1844). Všichni vládci spojených království Švédska a Norska však sídlili po většinu času ve Stockholmu a palác v Oslo

využívali jen občasně. Prvním trvalým obyvatelem se tak stal až v roce 1905 první vládce samostatného Norska, Håkon VII. Za vlády Olava V. (1957–1991) nebyl palác udržován a chátral. Masivní a drahá renovace iniciovaná jeho následníkem a současným norským králem, Haraldem V., vyvolala v Norsku kritiku veřejnosti. Od roku 2002 je palác přístupný veřejnosti v rámci turistických prohlídek. Okolo zámku byl roku 1844 založen park s bohatou sochařskou výzdobou – na východě jezdecká socha krále Karla Johana z roku 1875, na jižní straně je tzv. **Drønning park** (Královnin park) se sochou královny Maud z roku 1959, památník matematika Nielse Henrika Abela od Gustava Vigelanda a na severní straně stojí socha spisovatelky Camilly Colletové z roku 1911, také od Vigelanda. Denně ve 13:30 se na prostranství před zámkem koná asi 20-minutové střídání stráží. Je-li král přítomen, doprovází obřad hudba Královské gardy. 17.5., u příležitosti svátku přijetí 1. norské ústavy, sem proudí po Karl Johans Gate procesí, aby pozdravilo krále. Král má ještě letní rezidenci na poloostrově Bygdøy.

Dál už doporučuju maximálně využívat MHD.

Muzeum norské kulturní historie (Norsk folkemuseum) leží na poloostrově Bygdøy, přičemž cestou k jeho na východ situovanému vchodu budete míjet i výše zmiňovanou královskou letní rezidenci, střeženou jak kamerami, tak živou Královskou gardou. Areál muzea je přiměřeně velký a naleznete zde staré obytné i užitkové domy, přivezené sem z mnoha oblastí Norska. Každá oblast je pak zastoupena shlukem staveb, propojených vzájemně chodníky. Plastové popisky jsou vícejazyčné. Vesměs se jedná o obchodnické domy s vyvýšeným vstupem, jenž zamezoval pod domem chovanému domácímu zvířectvu vlézt dovnitř. Zajímavá je střešní krytina záměrně obložená obvykle březovou kůrou, zaházená kameny a obrostlá trávou. Nejcennější památkou v muzeu je však dřevěný kostel z 12.stol. s bohatě vyřezávaným sloupovím a malovaným výklenkem pro kazatele. Čas od času v muzeu proběhne i doprovodný kulturní program. Uvnitř hlavní budovy pak narazíte na stálou výstavu původních dětských hraček a expozici Sámské (laponské) kultury doplněnou o norsko-anglické vysvětlující popisky. Kromě nich však mimo webové stránky muzea www.norskfolke.museum.no mnoho o zdejších památkách nezjistíte a bloumat bez výkladu se vstupenkou za 95 NOK v ruce jen tak, se našinci nevyplatí.

Muzeum vikingských lodí (Vikingskipshuset) se nalézá jen kousek odtud směrem na jih. Budova muzea byla projektována speciálně pro vystavení tří velmi starých vikingských lodí (nejstarší byla postavena kolem roku 820) a jejich vybavení, které nalezli archeologové v oblasti Tune, Gokstad a Oseberg. Všechny tři lodě sloužily k pohřebním účelům – byly na nich objeveny kosterní pozůstatky vysoce postavených lidí, psů, koňů či dokonce páva, dále kusy nábytku, zdobené podpěry stanů, umělecky zpracované šperky, nářadí, užitné nádoby, vyřezávané dřevěné sáně, vozíky a další předměty, u nichž ani není jisté, k čemu sloužily. Větší část sbírky je tu zároveň vystavena.

Na Bygdøyi je situováno více muzeí s loděmi, ale ty považuji za tématicky příliš úzce zaměřené. Posuďte sami. **Muzeum Fram** se soustřeďuje na expedici známých polárníků Fridtjofa Nansena a Roalda Amundsena. V Kon Tiki se zase specializují na expedici Thora Heyerdahla, jeho neobvyklé plavidlo a podmořský život. Zvláštním typem muzea je Maritime (Sjøfartsmuseum), kde mají pak ode všeho trochu.

Frognerpark je volně přístupný park o rozloze 80 akrů, osazený **212 sochami od Gustava Vigelanda**, jehož díla naleznete i různě jinde po Oslo. Hlavní prohlídková osa je dlouhá 850m a sochař ji tématicky rozdělil do 5 jednotek: brána, most s dětským hřištěm, fontána, monolit a kolo života. Sochy jsou vyrobeny z bronzu, žuly a několik je jich kovaných. Park vznikal řadu let. Oblast západně od rybníků byla uvedena do provozu v roce 1924, asi roku 1930 byl park rozšířen na východ. Vigeland se jeho dokončení nedožil. Jeho popel byl uložen do věže jeho

bývalé pracovny, dnes Vigelandova muzea. 58 soch z bronzu stojících na mostě zobrazuje lidské postavy tří generací v různých interakcích. Monumentální kašna představující věčný životní cyklus vzbudila na výstavě už jen jako kresba tak velký obdiv, že měla být původně umístěna na náměstí před budovou parlamentu nebo v zahradě u královského paláce. Černobílá mozaika kolem ní naznačuje tvar labyrintu dlouhého téměř 3km. Nejvyšší místo v parku je monolit. Figurální část je vysoká 14,2m se soklem 17,3m. Monolit je vytesán z jediného žulového bloku a vyjadřuje touhu člověka po duchovnu a vzkříšení. Žulový blok o hmotnosti stovek tun sem byl dopraven po moři z lomu u Halden na přelomu let 1926/27. Sochání bylo dokončeno roku 1936. Náhorní plošinu monolitu

obklopuje 8 figurálních bran z tepaného železa. V ose na západ jsou dále sluneční hodiny a na konci kolo života vyrobené 1934, jež je symbolem věčnosti.

Zastávku busem od brány Frognerparku a jste u frekventované stanice Majorstuen. Odtud vás T-bane linka č.1 za cca 20min. vyveze klikatými silničkami na zastávku Holmenkollen. Domy v této čtvrti patří k nejdražším v Oslo, a to díky krásnému výhledu na město.

Areál **Holmenkollen** se skokanským můstkem, tyčícím se pyšně nad Oslofjordem, má významnou úlohu jak v norské, tak mezinárodní historii lyžování. Je to více než 100 let, co se tu uskutečnila první soutěž ve skocích na lyžích. Můstek byl postaven z dřevěných příček a nejdelší skok tehdy měřil 21,5m. Královská rodina se od samého počátku historie Holmenkollenu výrazně podílela na jeho výstavbě a oblibě. V roce 1922 a 1923 se mezi soutěžícími objevil dokonce i korunní princ Olav. V rámci zimní Olympiády 1952 v Oslo byla postavena trvalá stanoviště a místa pro rozhodčí. Na Holmenkollenu se tehdy sešlo rekordních 150.000 přihlížejících. Poslední změny byly provedeny v rámci stoletých oslav historie Holmenkollenu v roce 1992. V rámci těchto změn bylo zavedeno i osvětlení umožňující večerní skoky. Dne 14.4. 2008 se však definitivně rozhodlo o stržení stávajícího můstku, který do konce roku 2009 nahradí můstek nový. Stavební práce začnou již nyní na přelomu září a října. V těle doskočiště se nachází Muzeum lyžování s lyžařským simulátorem, okolo můstku vedou kilometry upravených běžkařských okruhů a sjezdovky pro milovníky jak klasického sjezdu, tak typického norského telemarku.

Nemůže být nic hezčího než západ slunce nad Oslo pohledem z Holmenkollenu...

15 zajímavých faktů o Norsku:

1. Když v Norsku vydáte knihu, vláda automaticky odkoupí 1000 kusů a rozdělí je do knihoven po celém státě.
2. V Norsku se nachází globální úložiště semen, které má kapacitu přes miliardu vzorků.
3. Norské státní vysoké školy jsou zcela zdarma pro studenty z celého světa.
4. Král je v Norsku nazývaný Norský král, nikdy král Norska, aby bylo zřejmé, že král patří krajině, ne krajina králi.
5. Král Olav V. cestoval výhradně veřejnou dopravou a vždy si kupoval lístek.
6. Norsku náleží nejsevernější město na světě jménem Longyearbyen.
7. V nejsevernějším městě na světě je zakázáno umírat.
8. Nejvíc přistěhovalců v Norsku je z Polska.
9. V Norsku je nelegální reklama pro děti pod 12 let.
10. Norsko a Švédsko byly v letech 1814-1905 spojené.
11. Norsko vlastní neobydlený ostrov mezi Afrikou a Antarktidou (Bouvetův ostrov).
12. Norská policie od začátku 20. století zabila pouze 10 lidí.
13. 98-99% elektrické energie je v Norsku z vodních elektráren.
14. Největší počet medailí na Zimních olympijských hrách získalo Norsko.
15. V roce 1251 král Henry III. dostal od norského krále ledního medvěda, který plaval v Temži.

8 zajímavostí, které jste o Norsku (možná) nevěděli...

(autor: Radka Staňková, www.hedvabnastezka.cz)

Když se řekne Norsko, každý si jistě představí studenou severskou zemi, fjordy, hory, polární medvědy a neohrožené Vikingy. Ale Norsko toho v sobě ukrývá mnohem víc. Není to jen ráj na zemi plný přírodních krás a zajímavostí, kde žijí šťastní a bohatí lidé, kteří profitují z těžby ropy. Norsko je zvláštní země s ještě zvláštnějším druhem obyvatel :-) Proč například lidé ze severu mají problém rozumět lidem z jihu? Co je norské národní jídlo? Mají tady prohibici nebo ne? Jak vlastně dělá liška? Proč tu nikdo nekouří? Co je to snus? A opravdu jsou Norové promiskuitní?

1. Norské dialekty

Norština není vůbec složitý jazyk. Trochu jako němčina, jenom jednodušší. Lehké jako facka, řeknete si a zaradujete se, že za půl roku si plynně zakonverzujete s urostlými Vikingy. Jenže pak vás ale čeká nemilé překvapení v podobě norských dialektů a zjištění že i lidé ze severu nerozumí lidem z jihu a lidem ze Stavangeru nerozumí vůbec nikdo. Jeden by si řekl, že by se v pětimilionové zemi mohli domluvit na jednotném jazyce a nekomplikovat to, ale pokud se nad tím člověk zamyslí z geografického a historického hlediska, tak mu dialekty začnou dávat smysl.

Jednak má Norsko od severu k jihu více než 1,500 km a do šedesátých let, kdy Norové objevili ropu a zbohatli, byla infrastruktura místy tak špatná, že lidé sice viděli do oken sousedům na druhé straně fjordu, ale silnice či trajekty chyběli. Naučit se bokmål, což je oficiální spisovná verze norštiny, kterou používá cca 80 procent obyvatel, a která se obvykle učí na kurzech norštiny, není zas tak náročné. Problém je ale s výslovností a větnou melodií. Trik je v tom znít přehnaně šťastně na konci každého slova "så spennENDE!" a to i když nejste šťastní ani trochu.

Norové z okolí Osla třeba s trochou štěstí vaší lámané norštině i porozumí. Od ostatních Norů, kteří jsou samozřejmě neskutečně pyšní na svůj dialekt, kterým mluví dalších 200 lidí v jejich vesnici, se pak dočkáte zdvihlého obočí a reakce ve stylu Hva? (Kva, Hvæ, Ka, Ke, Kæ, Ker), což je norská verze pro: 'promiň, nerozuměl jsem ti, můžeš to prosím zopakovat'. A pak přepnou do angličtiny, protože anglicky se v Norsku domluví víc lidí než v Kanadě.

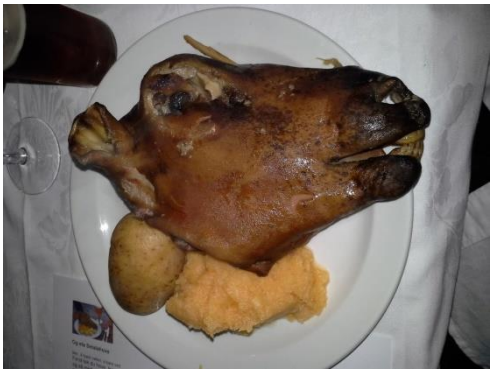

2. Grandiosa – norské národní jídlo

Nenechte se zmást, když vám někdo bude tvrdit, že norským národním jídlem je Fårikål (kusy ovčího masa s rozvařeným zelím) nebo Pinnekjøtt (super slané uzené jehněčí) nebo nedej bože Smalahove (vařená ovčí hlava). Nejoblíbenějším jídlem nejsou dokonce ani ryby či pochoutky z losího, sobího nebo velrybího masa, které je tu mimochodem k dostání normálně v supermarketu, nýbrž mražená pizza Grandiosa. Ta byla poprvé vyrobena v roce 1980 a od té doby její popularita narostla natolik, že ji až 160 000 Norů servíruje jako Štědrovečerní večeři. Ročně se jí v pětimilionovém Norsku sní více než 24 milionů kusů.

Kdybyste poskládali na sebe všechny krabice od pizz Grandiosa, které se v Norsku sní během jednoho dne, měli byste věž velikosti Sněžky. Grandiosa je něco jako národní poklad. V roce 2006 byl vydán singl s názvem “Respect for Grandiosa” jako reklama na nový druh pizzy, který byl zrovna uveden na trh. Tento song se udržel na vrcholu žebříčku nejvíce hraných písní v Norsku po celých osm týdnů! Podobně se na vrchol hitparády vyšvihl I další song ”Full pakke”, ve kterém se objevil jednoduchý chytlavý tanec, který se rozšířil po norských klubech rychlostí blesku...

3. Brunost

Když už přišla řeč na norské jídlo – Brunost neboli hnědý sýr je norská specialita, kterou rozhodně nelze opomenout. Prý si ho buď zamilujete, nebo ho budete nenávidět, nic mezi tím prý neexistuje. Vzhledově připomíná výbušninu C4, chuťově pak Eidam zkombinovaný s karamelkami. Norové na něj ale nedají dopustit. Sýr se krájí na tenké plátky ne nožem, ale kráječem na sýr, který je norským vynálezem. Jí se buď na slano s máslem na chlebu či knäckebrotu, ale i na sladko s džemem a waflemi.

Na trhu je ho několik druhů, které se od sebe liší způsobem výroby a obsahem tuku. V roce 2013 se brunost dostal do povědomí lidí i mimo Norsko, potom, co kamion, převážející 27 tun téhle pochutiny zničehonic vzplanul uprostřed tunelu Brattli poblíž Tysfjordu v severním Norsku. Požár hořícího sýra zuřil v tunelu celých pět dní a oblaka toxického kouře zpomalovala záchranné práce. I potom, co se požár podařilo uhasit, musel být tunel na dalších několik týdnů uzavřen.

4. Ostehøvel do každé rodiny!

Vy jste udělali velký krok pro lidstvo, ale my jsme udělali malý krok pro sýr – zpívá norská hudební skupina Kollektivet v písni Æøå, kde vyzdvihuje délku norské abecedy nad anglickou. Ostehøvel, neboli do češtiny doslovně přeložen jako hoblík sýru, vynalezl v roce 1925 stolař Thor Bjørklund z Lillehameru. Přeci jenom brunost, pokud není nakrájen na tenké plátky, tak chutná jako karamelka a ještě k tomu se lepí na zuby. Proto ho možná při obědvání klasického norského matpakke (balený oběd – nejčastěji právě chléb s brunostem) napadlo netradiční využití hoblíku.

V roce 1927 si pak vynález nechal patentovat a založil firmu Thor Bjørklund & Sønner AS, která vyráběla hoblíky sýra až do roku 2010, kdy ji odkoupila jiná společnost. Za dobu existence Bjørklundovy firmy bylo vyrobeno více než 50 milionů hoblíků. Mnohé z nich našly své místo a uplatnění i v českých domácnostech. Norové si ho dokonce cení natolik, že na jeho památku vytiskla norská pošta v roce 1999 speciální známku v hodnotě 3,60 NOK.

5. What does the Fox say? (Jak dělá liška)

Tahle kýčovitá chytlavá píseň už má na Youtube skoro 600 milionů zhlédnutí a stomilionovou hranici pokořila snad nejrychleji ze všech nahrávek. Jedná se o dílo norského bratrského dua Vegarda a Bårda Ylvisåker, známými pod jménem Ylvis. Na otázku „jak dělá liška“ odpovídají zpěvák a tanečníci v bizarních liščích kostýmech směsicí nereprodukovatelných zvuků a skřeků. Reakce na video v zemích mimo Norsko jsou většinou negativní. Lidé se podivují, kam až to ten showbusiness poklesl nebo co se v Norsku bere za drogy.

Ylvis jsou známí především pro svoji komediální show I Kveld med Ylvis (Dnes večer s Ylvis), kterou dvakrát týdně vysílá televize TV Norge. Hudební klipy jsou jen taková zábavná vsuvka, která v tomto případě měla poukázat na absurditu masové popularity písní jako je Gangam style. Pokud si chcete udělat celistvější obrázek o nejpopulárnějším norském komediálním duu, doporučuji spustit si hudební klipy „Work it“, „Jan Egeland“, „Stonehenge“ nebo komediální videa “Intelelevator“ s hlasově ovládaným výtahem. Znalost norštiny není až tak nutná, většina hudebních videí je totiž v angličtině.

6. Snus

Statistiky ukazují, že v Norsku je jenom 5 procent mladistvých ve věku 16 – 24 let pravidelnými kuřáky a dalších 12 procent si občasně zapálí cigaretu. Wow, takový uvědomělý, zdravý národ plný sportovců řeknete si, než si začnete všímat boule pod horním rtem a kulaté krabičky v zadní kapse džín. Devět procent Norů totiž

denně užívá snus, což je speciální jemně nadrcený tabák původem ze Švédska. Prodává se ve dvou variantách – buď porcovaný do pytlíčků anebo sypaný, ze kterého se udělá lepivá koule a vloží se pod horní ret.

Popularita snusu v posledních letech raketově vzrostla díky zákazu kouření na veřejných místech. Konkrétně podle norského statistického úřadu trojnásobně za posledních pět let. Evropská Unie zakázala prodej snusu v roce 1992, potom co Světová zdravotnická organizace (WHO) upozornila na zdravotní rizika užívání snusu – dlouhodobé užívání může způsobit především rakovinu ústní dutiny a rakovinu slinivky břišní. Nicméně Švédsko si podmínilo vstup do EU vyjímkou ze zákazu prodeje snusu.

Rozdíl v působení snusu a cigaret je především v nástupu účinku nikotinu. Zatímco z cigarety se uvolní okolo 23 ngml nikotinu během prvních pěti minut, u snusu to trvá zhruba 30 minut. Napoprvé se člověk cítí přiopile, malátně a může mu být i na zvracení. Mladí Norové, který jsou už ale zkušení uživatelé snusu, ho ale s oblibou kombinují s alkoholem... To je pro ně nejrychlejší způsob, jak se začít socializovat. To totiž většina Norů, bez toho aby byli pod vlivem neumí.

7. Vorspiel a Nachspiel

Vorspiel a Nachspiel jsou dvě slovíčka, se kterými se v Norsku setkáte nejpozději první pátek večer. "Přijdeš ke mně na Vorspiel?" zeptají se Norové a spolehlivě tím vyděsí jakéhokoliv Němce, pro něhož to znamená pozvání na předehru :) Protože alkohol je v Norsku extrémně drahý a navíc se dá zakoupit jenom ve specializovaných obchodech, místní bary a kluby většinou před půlnocí zejí prázdnotou. Tady přichází na řadu pre-party neboli Vorspiel, která se většinou koná u někoho doma a účelem je dostat se do nálady, předtím než se před půlnocí vyrazí posledním autobusem do města.

Pozor – každý si ale přinese svoje zásoby alkoholu, a pokud se stane, že je nevypije, zase je sbalí a odnese si je :) V Norsku se nepije na chuť nebo s mírou. Jediným účelem je se naprosto zrušit. Přípít se do nálady je ztráta času a peněz. Jedině pokud jste totiž tak opilí, že druhý den můžete spolehlivě tvrdit, že se včerejšek nestal, tak je na čase pustit se do seznamování se s opačným pohlavím. Pokud se pak v klubu nepodaří ulovit si známost na jednu noc, čímž jsou Norové taktéž proslulí, tak následuje Nachspiel, neboli afterparty opět u někoho doma. Kluby totiž zavírají kolem třetí ráno.

8. Sex na jednu noc

Podle statistik mají Norové více sexu na jednu noc, než jakýkoliv jiný národ na světě. Až 72 procent lidí přiznává, že to alespoň jednou vyzkoušeli. Nijak se za to nestydí, dokonce se tím spíše chlubí. Patří to k jakémusi víkendovému folkloru. V pátek a sobotu se prostě zruší v klubu a po krátké konverzaci typu "Vil du være med meg hjem i natt" (půjdeš se mnou dneska domů) popřípadě "Hjem til meg, eller hjem til deg" (K tobě nebo ke mně?) následuje odchod z klubu domů, sex, kocovina a ranní šok z toho, kdo to leží vedle vás.

Někdy se stane, že se svým protějškem ze včerejší noci prohodí Norové i pár slov při pojídání brunostu k snídani. To pak může vést i k dalšímu sexu a nakonec možná i k večeři a opravdovému rande. Mimochodem přestože v Norsku existuje stránka, kde je možno si zdarma objednat kondomy, které jsou vám poštou doručeny přímo domů, tak bylo v Norsku v roce 2012 evidováno 21,489 případů chlamydiové infekce.

Zdeněk Šmíd: Za písní Severu

...v jeho hlubokém řevu, nad bílou a zelenou vodou, v černém lese a těžkých šedivých mracích poprvé jsem zaslechl Griegova Peera Gynta: tři nesmělé tóny, zrníčko radosti v pláni smutku - jako by se horská víla s houslemi u něžné tváře ptala, smí-li hrát, když hasne den. Tak a nejinak zní píseň Severu. Veselému švitoření a jásavým sexuálním neplechám se daří v jižních krajích, kde je tak živo, že v té řičící strakatině ani nepostřehneme, která bije. Sever je tichý, nehybný. Proto slyší krok času. Proto i na jeho úsměv vždycky padá stín. Ke stínu není co dodat. Proto my Seveřané mlčíme. Proto když se opíjíme, tak do němoty...

Autobusy Galeja – S námi kdekoliv, kdykoliv

Firma Oldřicha Galeji byla založena v roce 1999. Podnikatelským záměrem firmy je autobusová doprava. V současné době se firma zaměřuje na zajišťování tuzemské i mezinárodní autobusové dopravy pro skupiny, individuální klienty a komplexní realizaci dopravních služeb při požádání zájezdových akcí. Při poskytování služeb klade důraz na kvalitu, bezpečnost, spolehlivost a profesionalitu služeb, flexibilitu zaměstnanců, čistotu vozového parku a individuální přístup ke klientovi. Mezi spokojené zákazníky patří: cestovní kanceláře, agentury, tuzemské společnosti, sportovní týmy a školy, turistický oddíl Kadao atd.

Bova FHD 13-380
- pro 49 + 2 místa
- klimatizace
- audio + video
- DVD + TV
- minibar (lednice, kávovar)
- pivo, pivo, pivo, limo
- polohovací sedadla
- GPS navigace
- WC
- ABS, ASR, tempomat, intardér
- tažné zařízení
- travel box
- emisní norma euro 3
- perfektní řidič(i)

Přehled řidičů:

Mirek Vícha

Jirka Galeja

TT-Line

TT-line je německá lodní společnost založená v roce 1962 v Lübecku. Na trajektech této společnosti se můžete pohodlně přeplavit do Švédska, a to buď z Německa, nebo od roku 2014 nově i z Polska z přístavu Swinoujscie.

Nils Dacke

Nils Dacke je nákladní loď společnosti TT-Line. Její celková délka je 180 m a největší šířka 27,5 m. Průměrný ponor je 6 m. Byla vyrobena v roce 1995 a pojme 300 cestujících. V sedmém podlaží lodi je k dispozici bezplatné Wi-Fi připojení v kavárně a na recepci. Na palubě 8 najdete saunu. Komfortní loď je pojmenována podle švédského farmáře Nilse Dackeho. Ten vedl během 16. století povstání farmářů proti králi Gustavovi Vasi. V roce 1542 donutil krále přijmout příměří, které trvalo pouhý rok, než Vasa shromáždil vojáky a porazil Dackea a jeho muže. Dacke se sice snažil uniknout, ale byl chycen královými muži a zabit.

Stena Line

Stena Line je jedna z největších lodních společností na světě. Poskytuje servis mezi Dánskem, Německem, Irskem, Lotyšskem, Nizozemskem, Norskem, Polskem, Švédskem a Velkou Británií. Společnost byla založena v roce 1962 švédem Sten A. Olssonem v Göteborgu. Stena Line byla v roce 1972 první lodní společností, která zavedla on-line rezervační systém. První trasa společnosti vedla mezi Göteborgem a Kielem v Německu.

FS Meckenburg-Vorpommern

Vítejte na palubě "Mecklenburg-Vorpommern", která vás bezpečně a pohodlně dopraví za pouhých 6 hodin z Rostocku do Trelleborgu. Vychutnejte si on-board vybavení na cestě do Švédska i zpět. Samoobslužná restaurace nabízí široký výběr jídel a nápojů s nádherným výhledem na Baltské moře. V prodejně najdete širokou škálu kosmetiky, lihovin a sladkostí. Pro všechny malé cestující je k dispozici samostatná herna. Chcete-li relaxovat, je zde relaxační místnost s křesly Pullman nebo si můžete objednat jednu z našich pohodlných 2- a 4-lůžkových kajut, s výhledem na moře nebo bez ní. Naše loď byla postavena v roce 1996. pojme 440 a 600 cestujících. Její celková délka je 200 m.

Hedmark

Fylke (pozn. red. *územněsprávní jednotka v Norsku, něco jako kraj*) Hedmark je územněsprávní jednotka v jihovýchodní či východní části Norska. Správním centrem území je město Hamar. Počet obyvatel dosáhl roku 2015 čísla 195 153. Rozloha kraje je 27 398 km². Hedmark hraničí s fylkery Akershus, Sør-Trøndelag a Oppland. A také sousedí se švédskými läny Värmland a Dalarna.

V kraji jsou dobře známá města Hamar, Kongsvinger, Elverum a Tynset. Hedmarka je jednou z nejméně urbanizovaných krajů v Norsku. Více než polovina obyvatel žije na venkově. Osídlení je soustředěno především do zemědělských oblastí přiléhajících k jezeru Mjøsa a obecně na jihozápadu. Lesy kraje jsou významným zdrojem norského dřeva. Klády jsou plaveny po Glommě k pobřeží. Hedmark fylke se proslavilo Olympijskými hrami. V Hamaru je dodnes k vidění obrácená vikingská loď, tedy olympijská hala pro rychlobruslení ve tvaru vikingské lodě.

Oppland

Fylke Oppland je územněsprávní jednotka v jihovýchodní či východní části Norska. Je to jediný vnitrozemský kraj, který nemá pobřeží ani nehraničí s jiným státem. Olympijské fylke Oppland hostilo na svém území ZOH v roce 1994. Hlavním střediskem je tedy Lillehammer, ale známá jsou i střediska Lom, Otta nebo Gjøvik. Známým a úrodným údolím Gudbrandsdalen vede hlavní tepna Norskem, silnice E6. Oppland jsou ale hlavně hory. Tu nejvyšší celého Norska najdete právě tady - Galdhøpiggen (2469 m.n.m) v pohoří Jotunheimen. Na hranicích kraje leží i další přírodní lákadla. Parky Rondane nebo Dovrefjell.

Počet obyvatel dosáhl roku 2015 čísla 188 807. Rozloha kraje je 25 192 km². Oppland hraničí s fylkery Sør-Trøndelag, Hedmark, Akershus, Buskerud, Oslo, Sogn og Fjordane. Oppland se táhne od jezer Mjøsa a Randsfjorden k horám Dovrefjell, Jotunheimen a Rondane. V Opplandu jsou krajiny Gudbrandsdalen, Valdres, Toten, Hadeland a Land.

Møre og Romsdal

Kraj Møre og Romsdal leží v severozápadním Norsku. Mezi největší města kraje patří Molde, Ålesund, Kristiansund. Na jeho území najdeme jedny z nejpopulárnějších turistických destinací - nejnavštěnovanější fjord Geiranger, silnice spojující ostrůvky - Atlanterhavsveien, Trolí stezka - Trollstigen a stěna Trollveggen. Míří sem i četné rybářské výpravy, hlavně do oblasti mezi Molde, Kristiansundem a Trondheimem.

Správním centrem území je město Molde. Počet obyvatel dosáhl roku 2015 čísla 263 719. Rozloha kraje je 15 099 km². Kraj Møre og Romsdal je nejsevernějším územím regionu Vestlandet. Na severu hraničí s krajem Sør-Trøndelag, a na jihu s Opplandem a krajem Sogn og Fjordane. Na západě omývá břehy kraje Norské moře.

Sogn og Fjordane

Kraj Sogn og Fjordane křižuje mnoho dlouhých a hlubokých fjordů. Najdete tady i ten nejdelší v celém Norsku a na světě vůbec - Sognefjorden. Ten zasahuje svou délkou 204 km do vnitrozemí a v nejhlubším místě dosahuje hloubky 1 308 m. Nádhernou podívanou nabízí i Nærøyfjorden, úzké rameno Sognefjordu, které od roku 2005 zahrnuje seznam UNESCO. Kromě fjordů je kraj známý i ledovcem Jostedalsbreen. S rozlohou 487 km² se počítá k největším na evropském kontinentu. Z měst stojí za zastávku Florø, Førde a Måløy. Hornatý kraj se pyšní třetí nejvyšší norskou horou. Do výšky 2 405 metrů nad mořem ční Store Skagastølstind, zároveň nejvyšší hora západního Norska.

Národní park Rondane

Národní park Rondane – se stal prvním norským národním parkem (byl založen v roce 1962). Díky husté síti značených stezek a nádherné okolní krajině patří k populárním turistickým oblastem. Krajinu tvoří mírně zvlněné vrcholy, hluboké ledovcové kary a několik horských jezer. Přibližně jedna třetina celkové rozlohy

parku (580 km²) se nachází ve vysokohorské zóně alpinského charakteru, přičemž deset místních vrcholů přesahuje svou nadmořskou výškou 2 000 m. Nejvyšší z nich, Rondslottet (2178 m), poskytuje díky své poloze unikátní kruhové výhledy. Cest vedoucích k vrcholu, různé délky i náročnosti, je samozřejmě více. Většina turistů, kteří neplánují vícedenní přechod hor, ale využívá cesty začínající nad osadou Mysusæter na parkovišti Spranghaugen. Pak pokračují před chatu Rondvassbu na vrchol a vrací se stejnou cestou zpět.

Kopce pohoří Rondane ve svých vrcholových partiích připomínají velkou hromadu větších či menších kamenných bloků, které při zhoršeném počasí a dešti nepříjemně kloužou. Vrchol Vinjeronden (2044 m) se svým plochým a poměrně rozlehlým vrcholem poskytuje nádherné kruhové výhledy. Východní svahy spadají téměř kolmo do impozantního ledovcového karu s ledovcovými jezery, na kterém začátkem léta můžeme zahlédnout i zbytky ledu.

Návštěvníka jistě uchvátí nejen pohled na tyto vysokohorské velikány, ale i na rozmanitou okolní krajinnou scenérii. Toulání v norských horách je velmi příjemné. Možná i proto, že zdejší zákony na ochranu přírody jsou pro turisty a milovníky spaní ve volné přírodě vcelku tolerantní. Možná proto, že lidé, kteří žijí a pohybují se v drsné přírodě, jsou prostě fajn. Severská příroda si v sobě do dnešních časů uchovala svou přirozenou divokost, nespoutanost i krásu, která je v našich zeměpisných šířkách tak vzácná.

Horská krajina Rondane inspirovala mnoho norských spisovatelů a dramatiků. Nejznámějším dílem je hra Henrika Ibsena Peer Gynt z roku 1867, jejíž část se odehrává právě na území dnešního národního parku.

orientační ceny potravin	**Norsko** (NOK/Kč)
balená voda 1,5l	15-25/40-70
Coca-Cola 0,33l	25-35/65-90
pivo 0,5l	20-22/50-60
české pivo 0,5l	32-35/85-95
mléko 1l	13-15/30-40
bochník chleba	20-25/50-70
máslo 250g	25-30/70-80
sýr 1 kg	100/260
tradiční hnědý sýr 0,5 kg	55/150
kuřecí maso 1kg	115/300
jablko 1 ks	4-7/10-20
rajčata 1 kg	27/70
okurka 1 ks	12-13/30-35
salám 200 g	25-30/65-80
losos 1 kg	100/260
špagety 500 g	15/40
rýže 700 g	30-32/80-85
brambory 1 kg	10-12/25-30
čaj 100 sáčků	45-50/120-130
pomerančový džus 1 l	18-24/45-65

Údolí Romsdalen

Údolí Romsdalen – při cestě tímto údolím se návštěvníci mohou kochat nádhernou scenérií podél řeky Raumy. Ta se vlévá do Romsdalsfjordu u města Åndalsnes, které leží na úpatí příkrých srázů okolních vysokých skalnatých hor se zasněženými vrcholky. Údolí tvoří zubatý masiv se známou horou Trollryggen (1 740 m), jejíž severní stěna je známá jako Stěna trollů. Ta je vyhledávanou metou pro horolezce z celého světa, mj. proto, že je považována za nejvyšší skalní stěnu Evropy. Lezení na této stěně však díky jejímu převislému charakteru a povětrnostním podmínkám patří k těm nejnáročnějším.

Trolí stezka

Trollstigen je nejznámější silnice v Norsku. Serpentiny na trase číslo 63 nabízejí dech beroucí výhledy na fjord Åndalsnesfjorden, údolí Isterdalen a skalní formace Biskup, Král, Královna a nejvyšší kolmou evropskou skální stěnu Trolltindane. Všechny tyto ostré a krásné vrcholy stoupají od fjordu do dvoutisícových výšek. Silnice je otevřená od 15. května do 31. srpna podle stavu sněhu. Důležitou roli hraje také eroze a padající kamení, které silnici každou sezonu poničí a je potřeba ji opravit.

Trolí stěna

Horolezeckým symbolem celé Skandinávie je norský Trollveggen – Trolí stěna, která je vysoká asi 1000 metrů. Nejvyšší kolmá skála Evropy je zdolávána lezeckými družstvy v létě i v zimě, skáče se z ní na padácích i ve speciálních leteckých oblecích, výletníci vyjíždějí po Trolí silnici a turisté obdivují vodopád Trollů. Trollveggen i okolní skály patří do nejstaršího a nejkrásnějšího národního parku Romsdal, který zahrnuje stejnojmenné obrovské údolí a věnec hor okolo něj. Samotná skalní Stěna Trollů láká horolezce především kolmým úsekem o výšce jeden kilometr. Položený nástup pod ním dá ovšem také zabrat. Největší převisy v centrální části sahají až padesát metrů od kolmice. Pokud z něho lezec shodí kámen, dopadne padesát metrů od úpatí skály. Dodnes tu působí další horolezci z Česka a Slovenska, ale mezi významné prvovýstupce se nikdo zatím nezapsal. Nejvýrazněji si o to řekli v roce 2008 Dušan Stoupa Janák a Václav Šatava, když vylezli dlouhou variantu cesty Baltika, kterou nazvali Metal Masters.

Troll je bytost severské mytologie, která ztělesňuje přírodní síly nebo magii. Tato bytost je charakterizována hlavně svým odporem vůči lidem a bohům. Počínaje středověkem se troll objevuje jako nadpřirozené stvoření ve skandinávských legendách a náboženských představách. Troll je k člověku jen zřídka přátelský, spíše představuje ohrožení a zůstává spojen s nebezpečným přírodním prostředím, jako jsou moře, hory a lesy. Pod vlivem křesťanství se představa trolla posunuje (a zmenšuje) a má blíže k ďáblovi nebo čertovi. Víra v existenci trollů přetrvávala ve skandinávském folklóru až do devatenáctého století. Představa trolla se někdy mísila s jinými nadpřirozenými tvory, jako jsou trpaslíci nebo elfové. V současné populární kultuře je troll obvykle zobrazován jako tvor, který je nadaný velkou silou a přitom je hloupý nebo zlomyslný.

Geirangerfjord

Plavba nejznámějším norským fjordem, o němž se často říká, že je nejkrásnější na světě a který byl před třemi lety společně Nærøyfjordem (větev Sognefjordu) zapsán na seznam světového dědictví UNESCO, patří vedle návštěvy Trolí stezky nebo třeba výletů v pohoří Rondane, k nejoblíbenějším a nejvyhledávanějším atrakcím Norska. Šestnáct kilometrů dlouhý fjord, který je součástí rozvětveného Storfjordu, místy dosahuje hloubky až 360 metrů.

Vyhlídková cesta trajektem mezi městečky Hellesylt a Geiranger trvá asi 70 minut a přijde dospělého na zhruba 90 norských korun (1 NOK je dnes asi 3,2 Kč) a automobil s řidičem pak na cca 180 norských korun. Za plně naložené auto do pěti lidí je však možné dostat skupinovou slevu v celkové hodnotě asi 360 NOK. Hlavním lákadlem plavby je sedmero úzkých vodopádů vedle sebe souhrnně nazývaných Sedm sester (Sju Sostre/Syv Sostre). K vodopádu, jenž je pozoruhodnou hříčkou přírody, ale samozřejmě pouze v případě, že dostatečně pršelo a není sucho, se váže zajímavá pověst. Vypráví příběh sedmi sester zamilovaných do Nápadníka neboli Ženicha (Friaren), což je vodopád naproti. Nápadník se prý už desítky let dívá na sestry a neví, kterou si vybrat za ženu. Dalším proslaveným vodopádem fjordu je Nevěstin závoj (Brudesloret) a nechybí tady ani skála nazývaná Zlý mnich. Zajímavostí jsou nenápadná dřevěná ob ydlí na prudkých svazích hor, která jsou údajně dodnes obývána. Jejich obyvatelé se živí chovem ovcí a jiných domácích zvířat. Bohužel počet těchto dobrodruhů rapidně klesá.

Dechberoucí pohled na Geirangerfjord pak nabízí vyhlídka Dalsnibba. Z Geirangeru můžete do výšky zhruba 1500 metrů nad mořem, kde teplota klesá i v polovině července jen na pár stupňů nad nulou a vítr dosahuje neuvěřitelné rychlosti, dojet serpentýnami ne nepodobnými Trolí stezce za mýtné 60 norských korun. Vedle výletu na Dalsnibbu je možné vydat se také na takzvanou Orlí cestu, která v zimě tvoří jediné spojení Geirangeru se světem.

Cesta Orlů

Ørnevegen (Cesta orlů) - jedná se o nejprudší část cesty mezi vesnicemi Eidsdal a Geiranger klikatící se po stěnách smaragdově zeleného fjordu Geirangerfjord. Je úsekem tzv. Zlaté cesty (silnice RV63 spojující Grotli, Geiranger a Åndalsnes) a dovede až k Norddalfjordu. Na tento úsek navazuje Trollstigvegen (Trolí cesta). Cesta orlů, která byla otevřena v září roku 1955, vede k fjordu Geirangerfjord ze severu z Åndalsnesu a Valldalu. Když se po ní vydáte, tají se vám dech, jednak pro výhledy, které na fjord nabízí, ale také pro svůj charakter – sjíždění po téměř kolmé stěně jedenácti serpentinami otestuje řidičské schopnosti a rozhodně v člověku vyvolá respekt. Nejpůsobivější jsou pohledy z nejvýše položené jedenácté serpentiny, které oko směrují k vodopádům De Syv Søstre (Sedm sester), na farmy v okolí (např. horskou farmu Knivsflå) i samotnou vesnici v zálivu. Zde byla k těmto účelům zřízena vyhlídka. Cesta vede od samotného fjordu až do nadmořské výšky 620 m, kde je jejím nejvyšším bodem tzv. Korsmyra. V oblasti je vysoká koncentrace orlů, od čehož je odvozen název cesty.

Národní park Jostedalsbreen

NP Jostedalsbreen – chrání největší ledovec kontinentální Evropy. Ten má délku 100 km, na šířku měří přibližně 15 km a je obklopen horskými hřebeny. Svou tloušťkou dosahuje v některých místech až 600 m. Tající voda z ledovce zásobuje místní řeky a jezera, čímž jim dává nezaměnitelnou temně zelenou barvu. Kdyby celý ledovec roztál, uvolnil by asi 70 km³ vody. Do údolí z něj klesá 35 splazů, z nichž některé spadají až do nadmořské výšky 145 m. Jostedalsbreen dostal své jméno po pověstmi opředeném údolí Jostedalen. Národní park byl vyhlášen v roce 1991 a zahrnuje území o celkové rozloze 1310 km². Nejvyšší vrchol v oblasti je Lodalskåpa s 2083 metry nad mořem.

Briksdalbreen

Briksdalbreen je jeden z nejznámějších a také nejnavštěvovanějších splazů ledovce Jostedalbreen. Leží asi 25km od vesničky Olden v údolí Briksdalen. Výchozí bod je prostorné parkoviště, které nalezneme na konci silnice - parkoviště je placené. Je zde obchod se suvenýry i restaurace. Ke splazu je to cca. 2km po nenáročném terénu sem tam do kopce. Je možné se ke splazu dopravit také místním turistickým vláčkem. Asi v půli cesty najdeme i toaletu. Splaz končí u malého jezírka - návštěvu splazu bych doporučil jako odpolední odpočinkový výlet, který se dá uskutečnit i za horšího počasí.

Lom

Lom je město, které leží v údolí řek Bovra a Visa. Tvoří jakousi vstupní bránu do horského pásma - národního parku Jotunheimen. Už od dávných dob byl Lom považován za důležité obchodní i transportní centrum, dnes je proslulý jako atraktivní turistická lokalita. Návštěvníky upoutá zdejší roubený kostel Lom Stavkirke z 12. století. Ten vyniká zejména střechou osázenou drobnými valounky, které tvoří typické dračí ornamenty- vyřezávané dračí hlavy umístěné na štítech kostela. Tyto ornamenty měly chránit město před zlem. Tato oblast, kde se Lom nachází je považováno za nejsušší oblast v Norsku. Voda pro zemědělství je přiváděna z hor dřevěnými zavlažovacími kanály. Městem vedla prastará obchodní stezka. Do vnitrozemí se vozily ryby a sůl, na pobřeží směřovalo obilí. Nyní je i významným turistickým cílem. Je zde velké informační středisko, kde je možno mimo jiné získat i prospekt o zdejší naučné stezce Bergomsrunda. Zavede vás ke všem zajímavostem města, měří asi 2,5 km a má 15 zastavení. V Lomu najdeme i skanzen s 22 budovami z období 1613-1900. Budovy tvoří dohromady farmu a představují život ve staré domácnosti. Součástí skanzenu je i Storstabburet (i když stojí kousek stranou při silnici). Je to největší sýpka v Norsku a uvnitř je muzeum o zavlažování v této lokalitě.

Sloupové kostely - po celém středním a jižním Norsku je rozeseto asi 30 těchto dřevěných kostelíků. Všechny pocházejí ze 12. a 13. století a jsou ukázkou typické norské architektury. Jejich konstrukce je dost netradiční, název dostaly podle vertikálních klád - "sloupů", které stojí v každém ze 4 rohů. Každého ale na první pohled zaujme zejména výzdoba s pohanskými (vikinskými) prvky - hlavy draků, hadi, různé příšery, úponky vinné révy atd. Dřevořezby najdete jak na střechách, tak na zárubních dveří a podpěrných sloupech. Největší sloupový kostel ("stavkirke") stojí v Heddalu, k těm nejzajímavějším patří kostel v Lomu.

Národní park Jotunheimen

Nazývají jej domovem obrů a ne neoprávněně. Je nejenom místem, kde se tyčí ty nejvyšší vrcholy Norska, ale je domovem nejvyšších hor Severní Evropy. Skalnaté a rozeklané vrcholy, mohutné hory, jejichž svahy sestupují do zelených údolí protkaných modrými říčkami a ledovcovými jezery s průzračnou a opravdu velmi chladnou vodou. Národní park Jotunheimen je i samotnými Nory uznáván jako jedna z nej oblastí pro říční rybolov a vysokohorskou turistiku. Rozkládá se na více jak 4000 čtverečních kilometrech a průvodci uvádějí více jak 250 horských vrcholů okolo 2000 m. Status národního parku získal královským výnosem z roku 1980. Jotunheimen je situován mezi údolím Ottadal na severu, údolím Sjodal na východě, Vinstervatnem, jezery Bygdin a Tyin na jihu a Sognefjordem na západě. Do fauny národního parku můžeme počítat klasické zástupce norské divočiny jako soby, losy, jeleny a rosomáky. Zdejší ledové říčky jsou bohaté na pstruhy a právě to činí park zajímavým nejen pro turisty. Výčtem zajímavostí ale tímto nekončíme. Za zmínku určitě stojí dva nejvyšší vrcholy Severní Evropy, které se tyčí do výšky bezmála 2500 metrů: Galdhopiggen a Glittertind. Ten byl původně nejvyšší horou diky vysoké sněhové čepici. O prvenství jej připravilo, to že díky oteplování se výška ledovce snížila a Galdhoppigen jej tak předběhl.

Jotunheimen je území, kde na Vás snad víc než kdekoliv jinde dýchne krása norské divočiny. Snad každý kdo Norsko navštívil, může potvrdit, že kdykoli se vzdálíte od civilizace, dostaví se zvláštní pocit jakéhosi splynutí s přírodou a člověka zničeho nic přepadne touha zůstat v té divočině a třeba alespoň na čas poznat život ve zdejších drsných podmínkách. Na území Jotunheimenu jsou tyto pocity ještě umocněny 2000 metrů vysokými horami, které Vás obklopují. A věřte, že pokud vystoupíte na některou z nich byť uprostřed léta, budete mít při pohledu na zasněžená pole a skalnaté vrcholky pocit, že jste v Himalájích. Chybí snad už jen ten nedostatek kyslíku.

Jezero Gjende

Jezero Gjende – leží na území národního parku Jotunheimen v nadmořské výšce 984 m. Jedná se o jezero zformované ledovcovou činností a díky vápencovému sedimentu má jeho voda charakteristickou světle zelenou barvu. Má protáhlý tvar a na délku měří 18 km. Už slavný norský dramatik Henrik Ibsen zasadil svůj příběh Peer Gynta právě do zdejší krajiny. Turistika v okolí jezera i lodní výlety jsou i dnes velmi populární zejména proto, že jezero obklopují horské vrcholy s nadmořskou výškou kolem 2 000 m. Z jezera vytéká řeka Sjoa známá zejména mezi příznivci raftingu. Mezi jezery Gjende a Bessvatnet se táhne hřeben Besseggen, z něhož se vám naskytnou krásné výhledy na obě jezera, jejichž hladiny se nacházejí v různé nadmořské výšce s rozdílem cca 500 m.

Hřeben Besseggen

Hřeben Besseggen – se táhne pohořím Jotunheimen mezi jezery Gjende a Bessvatnet. Ze skalní hráze Bandet lze zahlédnout obě jezera současně. Jejich hladiny se nacházejí v různé nadmořské výšce s rozdílem cca 500 m a i vody jezer mají už na první pohled různou barvu. Jezero Bessvatnet je spíše modré, protější Gjende má vodní hladinu zbarvenou do smaragdově zelené. Zelená barva je způsobena hlínou, která je do jezera zanášena spolu s vodou tajícího ledovce. Nejvyšším bodem při túře po hřebeni je Veslfjellet (1 743 m). Tento trek patří k nejpopulárnějším v Norsku.

Údolí Heidal

Heidal je původem ledovcové údolí ve tvaru písmene U. Nachází se východně od jotunheimenských hor, kde leží jezero Gjende, z kterého pramení řeka Sjoa. Ta dále protéká celým údolím. Její zpěněné peřeje jsou vyhlášené zejména mezi raftaři, protože nabízí jednu z nejzajímavějších raftingových tras v Norsku. Raftařská sezóna tu běžně trvá od května do září. Osídlení je založeno zejména na lesnictví a farmářství. Malebnost údolí je dotvářena i díky jedinečné architektuře. Pro místní roubené domky či farmy je typickým znakem břidlicová střešní krytina. Vytříbenou ukázkou takové dřevěné stavby je Heidalský kostel, který navrhl architekt Bredo Berntsen. Nyní se však už jedná pouze o repliku postavenou v 30. letech 20. století. Původní kostel z roku 1734 vyhořel do základů po úderu bleskem roku 1933. Stále jsou tu udržovány tradice jako např. dřevořezba, malování, tkaní látek či výroba koberců.

Lillehammer

Lillehammer (žije zde asi 26 000 obyvatel), město vzdálené přes dvě hodiny jízdy autem či vlakem z Osla směrem na sever, se stalo mezinárodní turistickou destinací zejména až po pořádání zimních Olympijských her v roce 1994. V 80. letech 20. století rozhodl Mezinárodní olympijský výbor, že zimní a letní olympijské hry se nebudou konat ve stejném roce. Naposledy se tak stalo v roce 1992. V létě v Barcelóně a v zimě v Albertville. A tak po dvou letech po zimní olympiádě ve Francii vyrazili sportovci do norského Lillehammeru.

Dorazili tehdy závodníci z 67 zemí. Nejúspěšnější byli zástupci Ruska, Norska a Německa. Dodnes je tato olympiáda hodnocena jako jedna z nejvydařenějších a organizačně nejzabezpečenějších. Olympijské únorové události roku 1994 si můžete v oblasti Lillehammeru připomenout doslova na každém kroku. Nejen u skokanských můstků tyčícími se nad městem, ale například u unikátní hokejové haly vytesané ve skále v nedalekém městě Gjovik. I díky olympiádě se Lillehammer stal destinací pro příznivce všech možných zimních sportů, i když lidé z Norska sem za lyžováním jezdili už mnohem dříve.

Toto město leží na severním konci norského nejrozsáhlejšího jezera Mjøsa. Centrum města je poměrně malinké, tvoří ho jedna hlavní ulice jménem Storgata, která si zachovala svůj původní ráz z druhé poloviny 19. století a takřka celá se skládá z roztomilých dřevěných domečků. V těch se v dnešní době nacházejí obchůdky s turistickým zbožím, restaurace a kavárny.

Kromě sportovních aktivit, jež podporuje vybavení na nejvyšší úrovni, zde lze navštívit i jiné turistické atrakce. Mezi ty nejpozoruhodnější patří Maihaugen, jeden z největších skanzenů v Evropě. Nachází se zde skoro 200 historických budov, z nichž většina sem byla dopravena z okolí Lillehammeru. Tato unikátní sbírka vznikla již v roce 1887. Prohlédnout si zde můžete jak venkovská obydlí a vybavení, tak i ta městská, na svou dobu honosná. Zajít si tu můžete i do Muzea výtvarného umění obsahujícího sbírku norských autorů z období 1830 a mladší, ale také do Muzea historických vozidel. Každoročně druhý víkend v září se v Lillehammeru koná jeden z hlavních jazzových festivalů v Norsku, na který se sjíždí domácí i zahraniční muzikanti.

Odda

Odda je město na jihozápadě Norska. Rozkládá se podél celé řeky Opo, která na jihu města vytéká z jezera Sandvevatnet a na severu města se vlévá do fjordu Sorfjoden. Přijedete tam po silnici č 13.

Od r. 1913 byla Oda samostatnou obcí, od r. 1964 k ní byla přiřazena řada menších obcí v okolí. Z města je možno vyrážet na zajímavá místa – k vodopádu Latefossen, do národního parku Hardangervidda nebo Folgefonna nebo si udělat náročný výlet na Trolltungu. Z města jezdí autobus, který vás pod tuto nádhernou skálu doveze.

Ve městě je poměrně nezvykle dlouhý dřevěný kostel z r. 1870. Má 500 míst k sezení. Jsou tam nové elektrické varhany z r. 1968. Kostel nebyl v době naší návštěvy otevřen. Nejedná se ale o roubený kostel.

Severně od města byla vybudována elektrárna, která jako první v severní Evropě měla vysokotlaký systém. Elektrárna byla v provozu od r. 1908. V r. 1980 došlo ke snížení výroby – čtyři z pěti potrubí na podzim praskly a byly vyřazeny z provozu. V r. 1989 byla elektrárna definitivně uzavřena. Nyní je součástí norského muzea Hydropower. Objekt se využívá i pro kulturní akce – je zde výborná akustika.

Trolltunga

Všemi jistě známý Trolí jazyk je skalní útvar vyčnívající vodorovně z hory ve výšce asi 700 m nad hladinou jezera Ringedalsvatnet. Trolí jazyk je jedno z turisticky nejatraktivnějších míst v Norsku. Trolltunga se nachází nedaleko průmyslového městečka Odda v norském kraji Hordaland a nedaleko se také nachází soustava vodopádů Tyssestrengene. Cesta na troltungu není ale zas tak jednoduchá. Připravte se na 22 kilometrovou túru, kdy první kilometry vedou přes obrovské balvany a potoky s nelehkým prudkým stoupáním.

Národní park Folgefonna

Národní park Folgefonna se rozkládá na ploše 545,2 km^2 v jihozápadní části Norska, západně od obce Odda. Nejvyšší hora Folgefonna měří 1638 m. Je to jeden z novějších parků - byl otevřen až 14. 5. 2005. Je však popisován jako jedna z posledních oblastí divočiny.

Jsou to dohromady tři ledovce s rozlohou 214 m^2, které jsou 3. největším ledovcem Norska. Tloušťka ledu je až 375 metrů. Tento ledovec není pozůstatkem z doby ledové. Původní ledovec se rozpustil. Asi před 5000 lety vlivem poklesu teplot vznikl na stejném místě nový ledovec. Jeho plocha je v průměru stále stejná.

K dispozici jsou čtyři turistické chaty celoročně otevřené - Fonnabu, Breidablikk, Holmaskjer a Saubrehytta, které je možno využít i k lyžování na ledovci nebo na jednodenní výlety.

Nejlépe přístupným místem, odkud můžeme část ledovce pozorovat je ledovcový splaz Buerbreen, kam vede 5 km túra podél hučícího potůčku Jordalselvi. Ohromující výhled na ledovec je pak z vyhlídky Reinanuten, která se nachází ve výšce 1296 m. n. m. Obě místa jsou jednoduše dostupné z Oddy a dají se spojit i s výstupem na magickou horu Jordalsnuten.

Zdeněk Šmíd: Za písní Severu

„Norsko je droga. Účinkuje dřív, než ji shltnem, stačí otevřít prospekt. Kdo tam doputuje doopravdy, ocitne se v zemi modré, zelené a bílé, v níž spolu s Nory žijí skřítci a trollové v horách, víly v jezerech, na pobřežích a lukách ovce, sobi a krávy. Nad smaragdy ledovců krouží rackové, kteří sem přilétají z širokosti moře. Sněžné štíty velehor čnící přímo z oceánu, louky v údolích, jezera v horách i kamenné pouště, tráva na střechách srubů, trpasličí bříza, borůvky a houby.“

10 nejkrásnějších túr ve středním Norsku

Na dalekém severu Evropy leží země plná majestátních vrcholků, hlubokých fjordů, náhorních plošin a pobřežních ostrůvků. Země, kde v létě můžete spatřit půlnoční slunce, a vychutnat si tak nekončící dny. Země, kde v zimním období můžete pozorovat zelené a rudé odstíny polární záře, tančící na jasném nebi. Střední Norsko je protkané sítí turistických tras a chatek, kam tedy vyrazit?

Romsdalseggen

Jedna z nejhezčích norských hřebenovek se nachází v kraji Møre og Romsdal poblíž města Åndalsnes. Výchozím místem je údolí Vengedalen, kam během turistické sezóny jezdí z Åndalsnes autobus. Přechod je sice jen 10,5 kilometrů dlouhý, ale je celkem fyzicky náročný. Z Vengedalen ale není stoupání tak strmé jako pozdější klesání do Åndalsnes. Navíc už od parkoviště, odkud vede stezka značená kamennými mužíky, je výhled na majestátní horu Romsdalshorn. Po vystoupání na hřeben se vám naskytne dechberoucí pohled na údolí Romsdalen, ve kterém o tisíc metrů pod vámi meandruje řeka Rauma, majestátní masiv Trolltindene s proslulou Trolí stěnou i na fjord. Výlet je možné si prodloužít o výstup na vrcholek Blånebba (1320 m). Trasa sice vede po hřebeni, ale je dobře schůdná a na exponovanějších místech je zajištěná řetězy. Na konci vás čeká na kolena náročný, 700 m sestup na úroveň fjordu. Po cestě se ale ještě můžete zastavit na vyhlídce Rampestreken, odkud je impozantní výhled na Åndalsnes. Cesta y Vengedalen do Åndalsnes trvá zhruba 7 - 8 hodin.

Trollstiegen a Trollveggen

Trollveggen je nejvyšší kolmá stěna v Evropě a mekka horolezců a base jumperů. Nachází se na opačné straně údolí Romsdalen než Romsdalseggen a je součástí masivu Trolltindene. Na to, abyste si užili pohled z vršku Stěny Trolů, nemusíte být špičkový horolezci. Na vrcholek totiž vede turistická stezka, která začíná u turisty oblíbené Trollstiegen (Cesta Trolů). Nad vodopádem Stigfossen odbočí vpravo do svahu a postupně nastoupává. Nenáročný výstup končí na hraně kolmé stěny, která padá více než kilometr do údolí pod vámi. Poprvé byla vylezena až v roce 1967. Dříve horolezci trávili ve stěně celé týdny, dnes ji zdolávají za dobrých podmínek podstatně rychleji. Lákadlem je i pro české horolezce. První československý prvovýstup na Trollrygen proběhl v roce 1974. V roce 1973 zde zahynulo pět horolezců z Liberce a Jablonce. To bohužel nebyli jediné životy, které si Trollveggen vyžádala. V roce 1984 zde zahynul zakladatel BASE jumpingu Carl Boenish, dva dny po stanovení světového rekordu pro nejdelší seskok. Od roku 1986 je odtud base jumping zakázán. Cesta trvá cca 5 hodin (tam i zpět)

Trekanten i Trollheimen

Trekanten I Trollheimen neboli trojúhelník v Domově Trollů je třídenní horské putování mezi chatami Gjevilvashytta, Trollheimshytta a Joldalshytta, které patří/spravuje norský turistický svaz (DNT). Vychází se od jezera Gjende, které je poblíž Oppdalu. K jezeru vede silnice, za kterou se platí poplatek 50NOK. První den stezka nejdřív mírně nastoupává k jezeru Kammtjon a pak se zdvihá po suťových polích k hřebenu Riaren, odkud je krásný výhled na Trollheimen. Stezka pak prudce klesá do údolí k chatě Trollheimshytta, kde se dá přenocovat za poplatek uvnitř chaty anebo postavit stan. Druhý den se dá vybrat ze třech variant cest na Joldalshyttu. Nejsnazší a nejkratší vede údolím podél řeky. Cesta po pravé straně řeky přes vrcholek Geithetta trvá 6 hodin. Nejnáročnější je cesta přes tři vrcholky Trollhetta, která zabere 9 hodin. Poslední úsek cesty z Joldalshytty zpět na Gjevilvashyttu vede skrze celkem nenáročný terén a zabere cca 6 - 7 hodin.

Bessegen

Přechod Bessegenu patří k těm nejpopulárnějším a turisty nejvyhledávanějším túrám. Nachází se v pohoří Jotunheimen, neboli v domově obrů poblíž vesnice Gjendesheim. Největším turistickým lákadlem je přechod po úzkém hřebeni, kde je pod vámi po jedné straně tmavě modrá hladina jezera Gjende a na druhé straně tyrkysově modré Bessvatnet. Rozdíl hladin mezi oběma jezery je neuvěřitelných 400 výškových metrů. Většina turistů se sveze lodí do Memurubu, a odtud se pak přes Bessegen vrací zpátky do Gjendesheimu. Přechod má přibližně 13 km a zabere 5 – 7 hodin. Túra je schůdná od června do srpna, ale loď na začátku června ještě nejezdí, takže se pak trasa natáhne o dalších 13km. Na druhou stranu se vám na začátku června rozhodně nestane to, že byste museli jít s davem turistů, jak se tomu stává během sezony. Je možné dojet lodí až na konec jezera do Gjende a odtud pak přejít po hřebeni do Memurubu a poté přes Bessegen do Gjendesheimu. To už je časově i fyzicky mnohem náročnější. Tato varianta vychází na 11 až 12 hodin.

Galdhøppigen

Galdhøppigen (2469 m. n. m.) je nejvyšší hora Norska a zároveň celé Skandinávie. Stejně jako Bessegen se nachází v pohoří Jotunheimen, což v překladu znamená Domov obrů. Jako turisté máte dvě možnosti jak se dostat na vrchol. První, která je časově i fyzicky méně náročná a využívají ji hlavně němečtí turisté začíná u chaty Juvasshytta (1837 m.n.m.). Délka této trasy je asi 5 km v jednom směru, což zabere zhruba 3 hodiny při cestě nahoru a o hodinku méně dolů. Zhruba polovina trasy ale vede po ledovci, takže pokud nemáte odpovídající zkušenosti a vybavení, budete si muset zaplatit služby horského vůdce a jít s vícečlenou skupinou. Anebo zvolit druhou cestu na vrchol, která vede od horského hotelu Spiterstulen (1100 m.n.m.). Tato trasa je jen o málo delší než první varianta, překonává však výrazně větší převýšení – téměř 1 400 m. To z výstupu činí fyzicky i časově náročnější záležitost. Dle vaší fyzické kondice počtejte s tím, že vám cesta tam i zpět zabere alespoň osm hodin. Zajímavou alternativou k turisticky velmi vyhledávanému Galdhøppigenu může být o něco nižší a neprávem nedoceněný Glittertind (2464 m n. m.), který se nachází na druhé straně údolí. Glittertind dlouho soutěžil s Galdhøppigenem o post nejvyšší hory Norska. Nicméně, vrcholek Glittertindu pokrývající ledovec se za poslední desetiletí o něco zmenšil a prvenství bylo přisouzeno Galdhøppigenu.

Rondane

Národní park Rondane, založený v roce 1962, je nejstarší norský národní park. Jedním z nejvyhledávanějších cílů je nejvyšší vrchol celého pohoří, 2178 metrů vysoký Rondslottet s úžasnými výhledy. Dvacetipětikilometrová trasa začíná u jezera Rondvatnet při turistické chatě Rondvassbu a trvá cca 7-9 hodin. Dalších deset hor v národním parku Rondane přesahuje nadmořskou výšku 2 000 metrů. Za zvážení stojí i výšlap na druhý nejvyšší vrchol - Storronden (2138 m). Pro překonání rozdílu přes 800 výškových metrů si vyhraďte alespoň sedm hodin. Možností jsou i vícedenní treky a přechody. Oblíbenou variantou je třídenní, pětašedesátikilometrový okruh Spranget - Rondvassbu - Dørålseter - Bjørnhollia - Rondvassbu – Spranget. Horská krajina Rondane inspirovala mnoho norských spisovatelů a dramatiků. Nejznámějším dílem je hra Peer Gynt od Henrika, jejíž část se odehrává právě na území dnešního národního parku.

Dovrefjell

Národní park Dovrefjell je jedním z mála míst na světě, kde můžete potkat divoce žijící pižmoně. Ti tam byli přivezeni roku 1923 z východního Grónska v počtu deset jedinců, přičemž dnes čítá jejich populace asi 80 kusů. Svým vzhledem připomíná pižmoň tura, ovci i buvola dohromady. Nejvyšším vrcholem Dovrefjellu je se svými 2 286 metry Snøhetta. Snøhetta má ve skutečnosti čtyři vrcholky: Stortoppen, Midttoppen, Hettpiggen and Vesttoppen, z nichž jenom Hettpiggen není jednoduše dosažitelný a vyžaduje trochu lehčího lezení. Výchozí bod je chata Snøheim, patřící norskému turistickému svazu. Cesta k ní je zpoplatněná a je přístupná od 1.července do 1.října. Snøhetta je od Snøheimu vzdálená pouhých sedm kilometrů. Druhou možností je dvoudenní trek z Kongsvollu. První den se za 5 hodin dojde k horské chatě Reinheim (1 370 m). Druhý den se vystoupí za 3 hodiny na vrchol Snøhetty, následuje dvouhodinový sestup a návrat za 4 - 5 hodin do Kongsvollu.

Geiranger

Geirangerfjord je 16 km dlouhý a 360 m hluboký fjord se zářivou vodou lemovaný četnými vodopády. Mnozí ho označují za nejkrásnější fjord na světě. Počet turistů a výletních lodí tomu rozhodně odpovídá. Chcete-li si ale užít výhledy na tento skvost, zapsaný na seznamu světového dědictví UNESCO, vyhněte se tradičním vyhlídkám pro turisty a vyražte na túru v kopcích nad fjordem. Jedním z výchozích míst je parkoviště Korsmyra (620 m.n.m). Odtud se dá dojít v podstatě po vrstevnici k vyhlídkovému místu Gomsdal (600 m.n.m) nebo vystoupit na vrchol Geitfonnega (1 453 m.n.m.).

Innerdalen

Innerdalen je mnohými označováno za nejhezčí norské údolí. Nachází se při silnici RV70, mezi Kristiansundem a Sunndalem. Od parkoviště v Nerdalen vede štěrková cesta, po které se asi po hodině chůze dostanete do údolí lemovaného majestátními kopci, kterým dominuje 1452 metrů vysoká Innerdalstårnet. Cesta na vrchol trvá cca 6 - 10 h v závislosti na vaší fyzické kondici. Začíná u chaty Innerdalshytta, patřící norskému turistickému svazu a překonává převýšení 1200m. Nejprve se nastoupá po turistické cestě k jezeru Storvatnet, které už se nachází nad linií lesa. Prudší stoupání končí v sedle mezi Innerdaltårtnet and Tårnfjellet (1310 m). Jsou odtud ale nádherné výhledy na Innerdalen a především východní stěnu Skarsfjell nad jezerem Storvatnet. Poslední část před vrcholem vyžaduje časté přidržování se rukama a lehké lezení, takže zvláště při sestupu je potřeba být opatrní, nicméně lana a jištění není potřeba.

Atlantic road a jeskyně Trollkirka

Atlantic road je 8 kilometrů dlouhá sekce silnice, která vede přes ostrůvky od nikud nikam (tedy přesněji mezi vesnicí Kårvåg na ostrůvku Averøy a Vevang u Eide :) Původně byla tahle spojnice naplánovaná jako železnice, ale pak z toho sešlo a v roce 1983 začala výstavba silnice. Nejznámějším symbolem cesty je 259 metrů dlouhý Storseisundet Bridge, který se zdvihá a zatáčí (při pohledu ze severu) takovým způsobem, že vypadá, jako by uprostřed končil. Asi dvacet kilometrů směrem na jih od Atlantic road leží jeskyně Trollkirka (v překladu Trolí kostel). Trollkirka je soustava tří jeskyní. Hlavní jeskyně je asi 70 metrů dlouhá a vede k 14 metrů vysokému vodopádu, který je zezhora osvětlený denním světlem. Cesta od malého placeného parkoviště při hlavní silnici zabere cca 2 hodiny.

Řeky ke splutí

Trysilelva

Vodácká klasika norská řeka Trysilelva je 460 km dlouhá řeka. Její dolní tok protékající Švédskem se nazývá Klarälven. A aby toho nebylo málo, jejímu hornímu toku se říká Femundselva. Řeka ústí do největšího Švédského jezera Vänern u Karlstadu. Klasická, výživná řeka s velkými vlnami. Několik prahů a kaskád.

Sølenstua – most Elvbrua 7km 2 km ZW, obtížnost se zvedá až na WW III+, nejtěžší peřej nad mostem
most Elvbrua – Snerta 10km WW I-II

Atna

Krásná pohodová řeka. Úsek od Atnbrua je krajinově nádherný. Po několika kilometrech se řeka zařízne hlouběji do údolí a zrychluje. Spodní úsek od Mogrendy teče podél silnice, je lehký a dá se kdykoliv vystoupit, v případě nutnosti.

Atnbrua – Mogrenda 20km nádherná pro zkušenější WW II-III jedno místo WW III-IV
Mogrenda – Atna 20km pohodová WW I-II jedno těžší místo WW III za mostem ve Fossbrua

Folla

Z větší části teče řeka širokým, otevřeným údolím, kde se povětšinou jeví jako lehká divoká řeka. Vodácky zajímavý je krátký úsek horního toku, jakož i soutěska, která vznikla protržením čela morény.

most Moan (Grimsbu) – Dølplassen 10km (17km) WW II-III, na nižší vody výrazně lehčí, jedno místo WW IV

Grimsa

Grimsa je velmi lákavá pohodová řeka, střední obtížnosti. Je přítokem Folly nad obcí Grimsbu. V horním úseku (nad silničním mostem Nr. 27) protéká širokým údolím se dvěma soutěskami. Dolní tok protéká daleko od všech silnic, osamocenou zalesněnou soutěskou. Stromy jsou často okousané od bobrů. Jediným těžkým a často nesjízdným jednoduše přenositelným místem je dvojitý průskok cca 5 km po startu dolního úseku.

most Grimsa bru – Grimsbu 18 km WW II (jedno místo WW V)

Valldøla

Lidé, kteří měli tu možnost absolvovat řeku Valldølu neboli Valldalselvu ji označují jako perlu divoké vody, jedná se o řeku, která je splavná téměř na celém svém toku. Horní úsek je lahůdkou pro extrémní kajakáře. Střední tok pak nabízí krásnou divokou vodu obtížnosti WW III-IV. Dolní úsek a nejkrásnější a toho využívají také raftařské společnosti. Řeka ústí do fjordu Norddalsfjord u obce Sylte.

most Holsbrua – Sylte, Norddalsfjorden 10 km WW I-II jeden průskok WW III (krásné fotky)

Sjoa

Sjoa je ledovcová řeka ve středním Norsku a u vodáckého hlediska patří k nejpopulárnějším norským řekám. Pramení na svazích největšího skandinávského pohoří Jotunheimen. Tisíce potůčků přivádí vodu do legendárního jezera Gjende, odkud již vytéká majestátní Sjoa. Na své trase se řeka ještě na chvíli zasní v soustavě přírodních jezer Ovre a Nedre Sjodalsvaten - díky tomu voda Sjoy není tak „ledová“ jako u jiných ledovcových řek. Jakmile však řeka opustí náhorní rovinu s jezery, rozeběhne se svým korytem na plný plyn. Překonává katarakty, vře v soutěskách a hučí ve vodopádech, jakoby si chtěla vynahradit lenošení v jezerech. Ve středním toku se její živly zmírní na vodácky optimální míru a z obce Heidal protéká dlouhými peřejemi a soutěskami, jejichž půvab těžko snese srovnání s jinými řekami. Význam slova Sjoa znamená „třpytivá“ - pro křišťálově čisté vody zpěněné v bezpočtu peřejí byste těžko hledali lepší přirovnání.

Steinholet:	Fjellcamp – odpočívadlo nad Ridderspranget	6 km	WW II-III
Asengjuvet:	začátek Asengjuvet – most směr Sjolia	14 km	WW III-IV+
Playrun:	most Sjolia – Faukstad (most Vestsida)	10km (13km)	WW III-IV-(prvních 6km, dále WW I-II

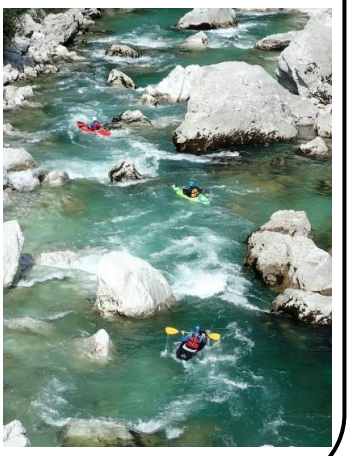

Otta

Otta patří k řekám s velmi proměnlivým charakterem: středně těžká divoká voda je přerušována nesjízdnými vodopády a množstvím extrémně těžkých míst. Ke splouvání se doporučují dva úseky, mezi kterými leží jezera.

Family run: Eidefossen – autokemp Otta 14 km WW I-II

Via Ferraty

Norsko sice ferratami moc neoplývá a pokud nějaké má, tak se těžko rovnají ferratám v Alpách. Jsou kratší, méně hravé a přesto mají své kouzlo. Výhledy z ferrat na čarokrásné přírodní scenérie, s úžasnými rozsáhlými fjordy, ledovci a jezery vám nabídne snad jen Skandinávie. Asi každý správný ferratista nesmí vynechat ferratu na Trolí jazyk či procházku po nejdelším ferratovém mostu v Evropě. V následujícím výčtu jsou pouze tři ferraty z celkových šesti, které se v Norsku nachází a to proto, že ostatní jsou velice vzdáleny od předběžného plánu naší cesty.

Himmelsstigen zur Trolltunga

Via ferrata Himmelstigen je celkové obtížnosti C, je možné ji lézt i za vlhkého počasí. Cesta je dobře zajištěná kramlemi a ocelovým lanem, lezení zabere cca 2 hodiny. Místy ocelové lano chybí, nicméně kramle jsou dostatečně blízko u sebe. Na této via ferratě se nachází pouze jeden mírně převislý úsek.

Od jezera Vetlavatnet jděte k výše položenému jezeru Ringedalsvatnet a pokračujte po cestě vedoucí po levém břehu jezera, až narazíte na horskou řeku Tysso ústící do jezera, přes kterou vede dřevěný most. Stoupejte vzhůru podél řeky, až narazíte na druhý dřevěný mostek přes řeku a hned za ním už se nachází nástup na ferratu (dohromady cca 2 hod).

Návrat zpět k parkovišti u jezera Vetlavatnet vám zabere cca 6 – 8 hodin a předpokládaná vzdálenost je 11 km. Jděte po značené trase Trolltunga, která vede většinu své trasy po vrstevnici 1100 m nad ledovcovým jezerem Ringedalsvatnet. Od poloviny trasy mírně klesejte stále po značené trase Trolltunga a na 8. kilometru narazíte na rozcestí dvou cest, obě vás však dovedou na parkoviště u jezera Vetlavatnet. Cesta vpravo je mírnější, ale delší a cesta vlevo strmější, zato kratší.

Via ferrata Loen

Via ferrata Loen je jedinečná svým 160 m dlouhým visutým mostem Gjølmunnebridge, který se řadí mezi nejdelší via ferratové mosty v Evropě. Chůze po něm vyžaduje notnou dávku odvahy, neboť v nadmořské výšce 750 pod sebou spatříte 160 m hluboký kaňon. Od nástupu, který začíná na dřevěné rampě s výhledem, pokračujte podél ocelového lana strmě vzhůru. Cestou však nenatrefíte na žádné podpěrné kramle ani hřeby, lezecký povrch je žula. Zhruba v polovině via ferraty se nachází výše zmiňovaný visutý most, který je v trase via ferraty jednosměrný. Pro aktivní lezce je zde možnost skalního lezení po druhé straně kaňonu. Pokračujte v lezení ferraty Loen po levé straně kaňonu až do nadmořské výšky 900 m. Ze 75 % odpovídá sklon rajbasu. Celková délka lezení je cca 4 hodiny.

Od hotelu Alexandra se vydejte k hlavní silnici, kde minete outdoorovou kancelář firmy Loen Active Directory. Zde si můžete zapůjčit vybavení či objednat průvodce na via ferratu Loen. Poté jděte 200 m po silnici podél řeky Gjølmunna, přejděte přes mostek a následně pokračujte 650 m po velmi strmé lesní cestě. Pokračujte po chodníku s dřevěným schodištěm a dojděte na dřevěnou rampu (cca ve 450 výškových metrech), která je zároveň nástupem na ferratu. Přístup zabere 1,5 hod.

Z vrcholu ferraty Loen jděte po vrstevnici v nadmořské výšce 900 m směrem na západ. Po 3,4 km mírného klesání dojděte k horskému potoku Marsåelva, podél kterého sestupujte až do vesnice Oppheim, která se nachází ve výšce 300 m. Odtud si můžete objednat odvoz přes firmu Loen Active Directory, nechat přistavit své auto nebo dojděte vzdálenost 5 km do Loenu po svých (cca 1:15 hod).

Via ferrata Loen byla otevřena v srpnu roku 2013 a spadá do správy hotelu Alexandra a firmy Loen Active Directory. Rezervace túry s průvodcem včetně zapůjčeného vybavení stojí 970 NOK. Doprava z Oppheimu do Loen se pohybuje okolo 60 NOK/osobu. Ceny jsou aktuální k roku 2016.

Via ferata Tysso – In the Footsteps of the Rallar

Tato ferrata Tysso se jmenuje podle vodní elektrárny, která byla spuštěna v roce 1906. Horská voda z jezer byla přehrazena a vodopády svedeny do potrubí. Tímto započala výroba elektrické energie pro město Odda. Při lezení této ferraty na vás dýchne historie a pochopíte každodenní život nádeníků, kteří zde za více než 100 let zanechali kus své práce, potu i krve. Prvních 20 metrů je velmi mírných, poté následujte ocelové lano a dlouhý dřevěný žebřík, který vás zavede až ke vzdušnému traverzu, po něm se dostanete těsně pod vrchol. Posledních 100 m ferraty je nezajištěná naučná stezka, jež vás dovede až k cílovému bodu a tím je muzeální domek strážného vodního díla, Lilletopp. Lezení zabere zhruba 2 hodiny.

Oficiální nástup na via ferratu Tysso se nachází v Norském muzeu vodní energie a průmyslu. Nástup přímo „na lano“ se však nachází u dolní stanice vodní elektrárny, jíž poznáte podle dřevěného mostku vedoucího přes potrubí. Neoficiální nástup: zaparkujte na malém parkovišti nad městem Tyssedal, které se nachází u výrazných vodovodních trubek vedoucích po skále. Via ferrata Tysso je totiž postavená přímo podél nich.

Z vrcholu Lilletopp sestupte po značené trase Lilletoppen, která vás zavede do ostré zatáčky silnice Skjeggedalvegen, po níž pokračujte ve směru na Tyssedal (2 hodiny).

Před použitím via ferraty je třeba se předem ohlásit v Norském muzeu vodní energie a průmyslu v Tyssedalu. Cena je 800 NOK/osobu, v ceně je zahrnuto vybavení na ferratu a vstupenka do muzea. Minimální počet lidí jsou 4 osoby, start je ve 12 hodin. Objednání si průvodce je za příplatek 1500 NOK. V případě, že chcete jít na ferratu sami, je třeba respektovat daná pravidla: Osoby jsou starší 15 ti let, mají lezecké zkušenosti, používají tlumič pádů a zaplatí poplatek za využití via ferraty Tysso 100 NOK. Složení poplatků a zapůjčení vybavení je možné také v hotelu Trolltunga (http://www.trolltungahotel.no/) a v infocentru ve Skjeggedalu.

Norský kvíz

1) **Jaké je hlavní město Norska?**
   a) Oslo
   b) Helsinki
   c) Bergen
2) **Jaká je nejvyšší hora Norska?**
   a) Geirangerfjord
   b) Gaustatoppen
   c) Galdhøpiggen
3) **O výrobu elektřiny v Norsku se z 99% starají ?**
   a) tepelné elektrárny
   b) atomové elektrárny
   c) hydroelektrárny
4) **Druhé největší město v Norsku je…:**
   a) Oslo
   b) Bergen
   c) Lillehammer
5) **Jak se nazývá největší norský fjord?**
   a) Geirangerfjord
   b) Oslofjord
   c) Sognefjord
6) **Kterými z jazyků se hovoří v Norsku?**
   a) Norština – Švédština
   b) Norština – Dánština
   c) Bokmal – Nynorsk
7) **Jak se jmenoval nejslavnější norský hudební skladatel?**
   a) Jean Sibelius
   b) Hugo Alfvém
   c) Edward Grieg
8) **S jakými státy sousedí Norsko přes pevninu?**
   a) Švédsko – Finsko – Rusko
   b) Švédsko – Finsko – Rusko – Dánsko
   c) Švédsko – Finsko
9) **Jak se nazývá norský přístav, ze kterého se vyváží švédská železná ruda?**
   a) Narvik
   b) Tromso
   c) Trondheim
10) **Jak se jmenuje norský spisovatel, autor dramatu Domeček pro panenky aneb Nora?**
   a) Herman Melville
   b) Henrik Ibsen
   c) Jo Nesbø

Správné odpovědi:
1) a, 2) c, 3) c, 4) b, 5) c, 6) c, 7) c, 8) a, 9) a, 10) b

Předběžný program Norsko 2018

20. 7. (pátek) - sraz v pátečních dopoledních hodinách (cca 9.00 balení na Palhanci), cesta do přístavu Swinoujsce trvá cca 11 hodin, noc: na trajektu

21. 7. (sobota) - v ranních hodinách příjezd trajektem do švédského Trelleborgu, dokončení 11 hodinové povinné pauzy, poté přesun k řece Trysilelvě, pokud to půjde dobře, přijedeme k Trysilelvě ve večerních hodinách, noc: na tábořišti Snerta u řeky, případně v buse

22. 7. (neděle) - splutí norské klasiky řeky **Trysilelvy** (20 km - 5 km ZW, 5 km WW 2-3, 10 km WW 1-2), alternativně cykloprojížďka podél řeky, odpolední přesun k řece Atně**,** noc: v v kempu Skogli v Atnbrua

23. 7. (pondělí) - splutí dolního úseku řeky **Atny** (24 km od Mogrendy WW 1-2)
alternativně trek v nejstarším norském národním parku **Rondane**, nabízí se krátké túry v okolí chaty Bjornholia nebo výstup na horu **Rondslottet** s nádhernými výhledy, noc: v kempu Skogli v Atnbrua

24. 7. (úterý) - pro fajnšmekry splutí horního úseku řeky **Atny** (21 km WW 3-4)
alternativně některý z mnoha treků v NP **Rondane** nebo cykloprojížka údolím řek Atny a Setningy, noc: v kempu Skogli v Atnbrua

25. 7. (středa) - ranní přesun k pohodové říčce **Folla** (14 km WW 1, krátký úsek WW 3-) nebo splutí řeky **Grimsa** (18 km WW 2 s jedním místem WW 5), podvečerní přesun do Romsdalského údolí (200 km) , noc: v kempu Trollvegen

26. 7. (čtvrtek) - výjezd na kole do sedla **Trolí stezky**, procházka k **Trolí stěně**, nejvyšší kolmé stěně v Evropě, sjezd na kole do kempu, bus musí mít 24 hodinovou pauzu
alternativně horolezení pod Trolí stěnou, noc: v kempu Trollvegen

27. 7. (pátek) - splutí řeky **Valldoly** (10 km WW 1-2, za vyšší vody WW 2-3)
alternativně túra k Trolí stěně, nejvyšší kolmé stěně v Evropě, na kole **Trolí cestou** kolem 180 m vysokého vodopádu **Stigfossen** přes 11 pověstných serpentin, prohlídka **Romsdalsfjordu** nebo trek k magické vyhlídce **Romsdalstrappa** nad údolím, noc: v kempu Trollvegen

28. 7. (sobota) - přesun trajektem Linge - Eidsdal k **Geirangerfjord**, projížďka na kole **Cestou orlů** k fjordu nebo pěší výšlap na vyhlídku a pohled na vodopády 6 sester a Ženich, alternativně projížďka na výletní lodi fjordem, který je zapsaný v UNESCO, podvečerní přesun do kempu u řeky Sjoi, po cestě prohlídka a nákup v historickém městečku **Lom** s dřevěným kostelíkem z 12. století, noc: tábořiště u řeky Sjoi

29. 7. (neděle) - splutí královny norských řek **Sjoi** (10 km WW 2-4), pro nevodáky se nabízí i zaplacení komerčního splutí, noc: tábořiště u řeky Sjoi

30. 7. (pondělí) - splutí řeky **Otty** nebo pro velký úspěch jiného úseku **Sjoi**, alternativně cyklovýlet k jezeru **Tesse** a ledoveci Glitterheim nebo trek **Bessegen** nad jezerem **Gjende**, noc: tábořiště u řeky Sjoi

31. 7. (úterý) - dopolední přesun do městečka **Laerdal** na pobřeží **Sognefjordu**, 205 km dlouhého fjordu, druhého nejdelšího na světě, cykloprojížďka **Snoveinen** (45 km), sněžná cesta mezi fjordy, naložení kol v Aurlandsvangen, případně prohlídka Nærøyfjorden zapsaného na seznamu UNESCO, přesun do Tyssedal, odstavení busu, který dělá 45 hodinovou pauzu, noc: kemp Odda

1. 8. (středa) - trek k **Trolltunga**, obří vyhlídce připomínající trolí jazyk nebo ferrata na vyhlídku (možnost udělat dvoudenní trek), případně výlet do okolí Oddy, noc: kemp Odda

2. 8. (čtvrtek) - prohlídka ledovcového splazu **Buerbreen**, ferrata v Tyssedalu nebo trek k vodopádu Skrikjofossen, projížďka na kole podél Hardangerfjord nebo jezera Sandvinvatnet či túra okolo podél vodopádů Tjørnadalsfossen, večerní přesun do Osla, noc: kemp v Oslu

3. 8. (pátek) - prohlídka **Osla**, možnost návštěvy **Frognerova parku**, olympijského areálu **Holmenkollen**, či muzeí na poloostrově **Bydgoy** (Vikingské, Kon-Tiki, Fram), možnost horolezení nebo cykloprojížďky v okolí jezera Bogstadvannet, noc: kemp v Oslu

4. 8. (sobota) - prohlídka Osla nebo relax v kempu, odpolední odjezd do Trelleborgu, noc: v autobuse na trajektu

5. 8. (neděle) - příjezd do Rostocku a hurá domů, příjezd do Opavy ve večerních hodinách (cca v 18.00)